

MDY Paasilehto Antti

25.03.2004

*Eduskunta
Suuri valiokunta*

Komission asiakirja KOM(2004) 96 lopullinen

EU; Komission ehdotus digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamista Euroopassa koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman perustamisesta

U/E-tunnus

**EUTORI-numero:
EU/2004/0675**

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys eduskunnan suurelle valiokunnalle asiakohdassa mainitusta Euroopan komission ehdotuksesta sekä ehdotuksen suomen- ja ruotsinkielinen versio.

Ylijohtaja

Harri Pursiainen

LIITTEET Viitekohdassa mainitun komission tiedonannon suomen- ja ruotsinkielinen versio sekä tiedonantoa koskeva perusmuistio

EUTORI/Eurodoc nro:

EU/2004/0675

U-tunnus / E -tunnus:

-

Käsittelyvaihe ja käsittelyn tarkoitus:

-

Asiakirjat:

KOM(2004) 96 lopullinen, ”Komission ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamista Euroopassa koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman perustamisesta”

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 157 artiklan 3 kohta / yhteispäätösmenettely

Käsittelijä(t):

Liikenne- ja viestintäministeriö, viestintäneuvos Ismo Kosonen, p. 160 28462

Suomen kanta/ohje:

Suomi pitää digitaalisen sisällön kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä erittäin tärkeinä yleisen tietoyhteiskuntakehityksen sekä viestintämarkkinoiden kehittämisen kannalta.

Näin ollen Suomi kannattaa komission esittämän yhteisön monivuotisen ohjelman perustamista, jonka tavoitteena on parantaa digitaalisen sisällön saavutettavuutta, käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä Euroopassa.

Suomi suhtautuu kriittisesti komission ehdotukseen korottaa ohjelman kokonaisbudjettia 163 miljoonaan euroon vuosille 2005 – 2008 (nykyisen eContent –ohjelman budjetti on 100 Meuroa / v. 2001 – 2004). Suomi kannattaa ensisijaisesti ohjelman kokonaisbudjetiksi noin 120 miljoonaa euroa, mutta on kuitenkin valmis myös hyväksymään tätä korkeamman esityksen, mikäli yhteisen päätöksen saavuttaminen tätä edellyttää. Suomi pitää tärkeänä, että asiaa koskeva päätös saadaan aikaiseksi ja ohjelma käynnistetyksi.

Komitologiamenettelyn osalta Suomi kannattaa ensisijassa komission esittämää neuvonantavaa menettelyä, koska pitää tätä päätöksenteon kannalta tehokkaampana.

Suomen näkemyksen mukaan ohjelmassa tulisi paremmin huomioida pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuudet osallistua ohjelman kautta rahoitettaviin hankkeisiin.

Lisäksi ohjelmassa tulisi huomioida paremmin erityisryhmät (kuten vammaiset ja vanhukset), jotka voivat hyötyä runsaasti ohjelman puitteissa kehitettävistä ratkaisuista ja sisällöistä, joita ei välttämättä synny puhtaasti markkinavoimin toteutettavien prosessien kautta.

Pääasiallinen sisältö:

Komissio julkaisi 13. helmikuuta 2004 päätösehdotuksen Euroopan yhteisön monivuotisen *eContentPlus* -ohjelman käynnistämiseksi (2005 – 2008), jolla pyritäisiin parantamaan digitaalisen sisällön saatavuutta, käytettävyyttä sekä hyödynnettävyyttä Euroopassa. Ohjelma olisi jatkoa vuonna 2001 alkaneelle *eContent* -ohjelmalle, joka päättyi ensi vuoden lopussa (2001-2005).

Johdanto

Sähköiset viestintäverkot kehittyvät jatkuvasti. Tähän kehitykseen vaikuttaa ratkaisevasti digitaalisen sisällön saatavuus ja saavutettavuus. Vaikka viime aikainen kehitys onkin avannut mahdollisuuksia parantaa digitaalisen sisällön saatavuutta sekä yksinkertaistanut merkittävästi sen koostamista ja uudelleenkäyttöä tuotteissa ja palveluissa, on digitaalisen sisällön käyttöönotossa Euroopassa edelleen esteitä. Komission ehdotuksessa yhteisön monivuotiseksi ohjelmaksi eritellään näitä esteitä sekä yksilöidään sellaisia yleistä etua palvelevia aloja Euroopassa, joilla markkinavoimat eivät kykene turvaamaan riittäviä investointeja digitaalisten sisältöjen kehittämiseen. *eContentPlus* -ohjelmalla pyritään luomaan olosuhteet, joissa digitaalinen sisältö on laajemmin saatavissa sekä käytettävissä ja joissa digitaalisen sisällön saavutettavuuteen ja (uudelleen)käytettävyyteen perustuvista palveluista saadaan tarpeen mukaan parempi taloudellinen tuotto.

Muuttuva ympäristö

Tietoyhteiskunnan kehittyminen ja laajakaistayhteyksien leviäminen vaikuttavat Euroopan unionin jokaisen kansalaisen elämään muun muassa edistämällä tiedon saavutettavuutta sekä uusia tapoja hankkia tietoa, mikä on lisännyt uusien sisältöjen, sovellusten ja palvelujen kysyntää. Perinteisten viestintämuotojen, kuten tekstin, kuvien, videon ja äänen digitalisointi sekä Internetin nousu sisältöresurssien integrointialustaksi ja jakelukanavaksi ovat entisestään korostaneet digitaalisten sisältöjen keskeistä merkitystä. Lisäksi viestintämuotojen yhdentyminen ja Internetin globaali ulottuvuus ovat lisänneet digitaalisen sisällön kannattavuuspotentiaalia markkinoilla.

Samalla tietomarkkinoiden painopiste on siirtynyt yhä enenevässä määrin määrästä laatuun. Kysymys ei ole enää siitä, löytyykö tietoa, vaan siitä, onko se luotettavaa, kattavaa ja mukautettavissa käyttäjän tarpeisiin. Laadukkaan digitaalisen sisällön on vastattava niin kuluttajien tarpeisiin, jotta he voisivat laajentaa osaamistaan helposti ja tehokkaasti, kuin myös sisältötarjoajien ja muiden tiedon 'uudelleenkäyttäjien' tarpeisiin, jotta he voisivat hyödyntää digitaalisia sisältöresursseja laadukkaiden lisäarvoisten tuotteiden ja palveluiden tuottamiseen.

Markkinoiden kehittymisen esteet

Vaikka viestintämuotojen yhdentyminen ja Internetin globaali ulottuvuus ovat antaneet digitaaliselle sisällölle kannattavuuspotentiaalia, palvelujen luomiseen tehtäviä investointeja ovat hillinneet verkkopiratismiin ja oikeuksien hallinnointiin liittyvät huolet sekä epävarmuus siitä, mitkä liiketoimintamallit tulevat säilymään. Tietoresurssien hyödyntämistä Euroopassa ovat lisäksi vaikeuttaneet jäsenvaltioiden väliset erot muun muassa lainsäädännössä sekä teknisissä, hallinnollisissa ja kulttuurisissa käytännöissä, joilla kaikilla on oma vaikutuksensa sisältöresurssien saavutettavuuteen ja käytettävyyteen. Tilanteen haasteellisuus tulee entisestään kasvamaan unionin laajentumisen myötä.

Nyt ehdotettujen yhteisön toimien tarkoituksena onkin luoda edellytykset näiden esteiden voittamiselle keskittymällä laadukkaan digitaalis sisällön suunnitteluun, kehittämiseen, saatavuuteen ja jakeluun liittyviin menetelmiin, välineisiin, prosesseihin ja palveluihin. Pyrkimyksenä on luoda olosuhteet, joissa digitaalinen sisältö on laajemmin saatavissa ja käytettävissä sekä mahdollisuudet sisältöpalveluista saatavaan tuottoon ovat paremmat. Lisäksi on tarkoitus tehostaa investointeja laadukkaiden sisältöpalveluiden kehitykseen sekä laajentaa niiden tarjontaa helpottaen samalla tietämyksen ja tiedon leviämistä.

eContentPlus – tavoitteet ja kohdentaminen

Euroopan komissio esittää, että käynnistettäisiin rahoitustukiohjelma, jonka yleisenä tavoitteena olisi parantaa digitaalisen sisällön saavutettavuutta, käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä Euroopassa, millä helpotettaisiin tiedon ja tietämyksen luontia ja levittämistä yleistä etua palvelevilla aloilla unionitasolla. Lisäksi pyritään luomaan paremmat edellytykset sille, että tiedon ja tietämyksen jakamisesta saavutettavat sosiaaliset sekä taloudelliset hyödyt saatettaisiin kaikkien yhteisön yksityishenkilöiden ja organisaatioiden ulottuville. Ohjelma tukee osaltaan Lissabonin strategiaa ja lujittaa Euroopan kilpailukykyä tietotaloutena.

Ohjelma keskittyy käyttäjiin, jotka haluavat laajentaa osaamistaan, tai 'uudelleenkäyttäjiin', jotka haluavat tehostaa ja hyödyntää digitaalisia sisältöresursseja taloudellista tuottoa vastaan. Ohjelman pyrkimyksenä on lisätä käyttäjien valinnanvaraa sekä auttaa eri sidosryhmiä saamaan etuja, joita oheistiedolla rikastettu digitaalinen sisältö voi tarjota.

Ohjelma painottuu laadukkaaseen sisältöön, jolla voidaan levittää tietoa ja tietämystä, eikä niinkään tiedon lisäämiseen. Digitaalisen sisällön rikastamista ja sen käytön tehostamista pidetään keskeisinä tekijöinä sisällön vuorovaikutteisuuden, uudelleen käytettävyyden ja yhteentoimivuuden varmistamisessa. Sisällön rikastaminen oheistiedolla helpottaa dynaamisen sisällön luomista erityistarkoituksiin.

Ehdotetun ohjelman yhteiskunnallisella ulottuvuudella keskitytään alueisiin, joilla markkinavoimat eivät riitä varmistamaan sitä, että unionin kansalaiset ja eri käyttäjäorganisaatiot voivat hyötyä uusimman teknologian mahdollistamasta sisältötarjonnasta. Tarkoitus on helpottaa uudelleenkäytettävän ja yhteentoimivan laatusisällön saatavuutta palvelujen luontiin. Taloudellisella ulottuvuudella pyritään vuorostaan auttamaan luomaan olosuhteita, joissa sisältöpalveluista saa paremman taloudellisen tuoton.

Ohjelmassa on kolme toiminnallista tavoitetta:

1. Eurooppalaisen digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen
2. Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen
3. Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen

Ohjelman toiminnoilla autetaan erityisesti luomaan yleiseurooppalaisia puitteita, jotka helpottavat digitaalisen sisällön löytämistä ja saavutettavuutta Euroopassa, uusien sisältöpalvelujen ja niiden rakenteellisten tukirakenteiden luomista.

1. Eurooppalaisen digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen. Toimenpiteiden avulla on tarkoitus perustaa verkkoja ja liittoutumia sidosryhmien kesken ja kannustaa siten uusien palvelujen luomista. Painopistealueina ovat julkisen sektorin tieto, spatiaalinen tieto sekä opiskeluun ja kulttuuriin liittyvä sisältö. Ohjelman kautta pyritään muun muassa parantamaan julkisen sektorin tiedon tehokasta rajatylittävää käyttöä ja hyödyntämistä julkisen sektorin organisaatioiden sekä yksityisten yritysten kesken lisäarvoa sisältävissä tietotuotteissa ja -palveluissa. Lisäksi pyritään tukemaan spatiaalisen tiedon laajempaa käyttöä Euroopan tason yhteistyömekanismien kautta. Tarkoituksena on myös edistää Euroopan laajuisten tietoinfrastruktuurien rakentamista korkealaatuisten eurooppalaisten digitaalisten kulttuuri- ja tiederesurssien saantia ja käyttöä varten linkittämällä yhteen muun muassa virtuaalikirjastoja sekä yhteisöjen perinneaineistoja.

2. Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen. Toimilla on tarkoitus helpottaa parhaiden toimintatapojen yksilöimistä ja laajaa levittämistä menetelmissä, prosesseissa ja toimenpiteissä, joilla parannetaan digitaalisen

sisällön luonnin, käytön ja jakelun laatua, tehokkuutta ja tuloksellisuutta. Toimissa on tarkoitus ottaa huomioon jo prosessien alkuvaiheesta lähtien eri kohderyhmien ja markkinoiden vaatimukset yhä monikielisemmässä ja –kulttuurisemmassa ympäristössä, joten kyseessä on laajempi kokonaisuus kuin pelkkä lokalisointiteknologia.

3. Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen. Toimilla pyritään täydentämään digitaalista sisältöä koskevaa lainsäädäntöä ja tukemaan julkisen sektorin toimijoiden välistä yhteistyötä. Lisäksi tavoitteena on lisätä nykyisten ja tulevien tuotteiden ja palvelujen tunnettavuutta sidosryhmien ja potentiaalisten käyttäjien keskuudessa. Toimilla on tarkoitus tukea vertailuanalyysi-, seuranta- ja analysointivälineiden kehittämistä, ohjelman vaikutusten arviointia sekä tulosten levittämistä. Pyrkimyksenä on myös yksilöidä ja analysoida tulevia mahdollisuuksia sekä ongelmia (esim. luottamus, laatumerkintä, tekijänoikeudet koulutuksessa).

Ohjelman kantavana periaatteena on maksimoida vaikutukset myös muihin toimijoihin kuin ohjelman osallistujiin. Ohjelman toteuttamisen rahoittamiseen ehdotetaan 163 miljoonaa euroa neljäksi vuodeksi (2005 – 2008). Ohjelma toteutettaisiin välillisten yhteisrahoitteisten toimien sekä liitännäistoimenpiteiden kautta. Ehdotuksen toteuttamismenettelyissä noudatetaan yleisesti ottaen avanomaisia yhteisön lähestymistapaa rahoitustukeen ja yhteisrahoitukseen, joista päätetään yksityiskohtaisen rahoitushakemuksen pohjalta¹. Mukana on myös yhteisön kokonaan rahoittamia osia, kuten liitännäistoimet, joilla edistetään ohjelman toteutusta tai tulevien toimien valmistelua.

Ohjelman hallinnoinnissa komissiota avustaa komitea (komitologiamenettely). Komissio on esittänyt, että komitean toiminta tapahtuisi niin kutsutun neuvoa-antavan menettelyn mukaisesti. Suomi kannattaa ensisijassa komission esittämää lähestymistapaa, koska neuvoa-antava menettely on päätöksenteon kannalta tehokkaampi, erityisesti kun otetaan huomioon, että unionin jäsenmäärä tulee kasvamaan tämän vuoden toukokuussa 25 jäsenmaahan.

Ohjelmalla on yhteyksiä sekä yhteisön tutkimuksen ja teknologian kehittämisohjelmiin että näiden ulkopuolisiin ohjelmiin (muun muassa: IDA, MEDIA ja eLearning). eContentPlus – ohjelmassa ehdotetut toimet perustuvat osittain muissa ohjelmissa saavutettuihin tuloksiin. Toimissa otetaan lisäksi huomioon muissa ohjelmissa ja hankkeissa käynnistetyt toimet päällekkäisyyden välttämiseksi ja vaikutusten maksimoimiseksi.

Päätösehdotuksessa komissio veloitetaan toimittamaan ohjelman toimintalinjojen toteuttamista koskeva arviointiraportti tammikuuhun 2007 mennessä. Lisäksi komission on määrä toimittaa ohjelmaa koskeva bpullinen arviointiraportti ohjelman päätyttyä.

Kansallinen käsittely:

-

Eduskuntakäsittely:

-

Kansallinen lainsäädäntö:

-

Taloudelliset vaikutukset:

-

¹ Komission rahoitusosuus tulisi pääsääntöisesti olemaan korkeintaan 50% hankkeen kustannuksista.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Euroopan parlamentin esittelijänä asiassa toimii parlamentaarikko *De Heer W. G. van Velzen*. Sekä neuvoston puheenjohtaja että Van Welzen ovat ilmoittaneet tavoitteekseen saada *eContentPlus* ohjelman käsittelyn päätökseen parlamentin ensimmäisessä lukemisessa vielä nykyisen parlamentin toimikauden aikana. Tämä on kunnianhimoinen tavoite ja sen saavuttaminen edellyttää, että poliittinen sopimus neuvoston ja parlamentin välillä saadaan aikaan ennen parlamentin täysistuntoäänestystä 19.4. Mikäli neuvosto ja parlamentti eivät onnistu nyt saamaan aikaan sopimusta asiassa, puheenjohtajanaan tavoitteena on, että kesäkuun televiestintäneuvostossa hyväksyttäisiin neuvoston yleisnäkemyks komission ehdotuksesta, ja parlamentin toinen lukeminen asiaa käytäisiin uuden parlamentin aloitettua työnsä.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 13.2.2004
KOM(2004) 96 lopullinen

2004/0025 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

**digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden
parantamista Euroopassa koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman perustamisesta)**

(komission esittämä)

{SEK(2004)169}

PERUSTELUT

1. Johdanto

Digitaalisen sisällön markkinat ovat muuttuneet sitten *eContent*-ohjelman perustamisen¹. Muutos ei ole täysin samanlainen eikä yhtä laaja kuin tuolloin ennakoitiin. Tieto- ja viestintäteknologiamarkkinat hidastuivat yleisesti, mistä oli haittaa tietomarkkinoille. Teknologian käyttöönotto, kehittäminen ja innovointi ovat kuitenkin jatkuneet, ja monilla aloilla, kuten tietomarkkinoilla, on taas todettavissa kasvua.

Nopeiden, jatkuvasti auki olevien laajakaistayhteyksien yleistymisen alkaa lisätä digitaalisen verkkosisällön kysyntää. Kuten *eEurope 2005* -toimintasuunnitelmassa² todetaan, laajakaista-Internetin laajamittainen yleistymisen riippuu kuitenkin ratkaisevasti sopivan digitaalisen sisällön saatavuudesta. Samoin matkaviestinnän kehittyneiden palvelujen (3G jne.) yleistymisvauhti riippuu laajasta digitaalisen sisällön saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Tietämys- ja sisältötekniologian kehittyminen ovat viime aikoina avanneet mahdollisuuksia parantaa digitaalisen sisällön saatavuutta ja yksinkertaistaa merkittävästi sen koostamista ja uudelleenkäyttöä tuotteissa ja palveluissa.

Tämän kehityksen rinnalla EU:ssa on säädetty uutta lainsäädäntöä, kuten direktiivi julkisen sektorin tiedon uudelleenkäytöstä³ ja tekijänoikeusdirektiivi⁴, jota ollaan parhaillaan siirtämässä jäsenvaltioiden lainsäädäntöön. Kummankin direktiivin tarkoitus on helpottaa digitaalisen sisällön tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoita.

Tämän kehityksen odotetaan tuottavan hyötyä digitaaliseen sisältöön perustuvien sovellusten, lisääntyneen tuottavuuden ja innovoinnin sekä parempien tietotuotteiden ja -palvelujen muodossa. Tällä on myönteinen vaikutus *eEurope 2005*:ssä edistettäviin sovelluksiin ja palveluihin eli sähköiseen hallintoon, terveydenhuoltoon, liiketoimintaan ja opiskeluun liittyvään sisältöön. Hyöty ei ole pelkästään taloudellista, vaan sillä on myös yhteiskunnallista ulottuvuutta.

Sisältömarkkinat kattavat viestimet ja julkaisutoiminnan, verkkotietokannat ja muut yrityspalvelut. Niiden arvoksi vuonna 2002 arvioitiin 515 miljardia euroa⁵. Digitaalinen sisältö on edelleen vähäinen osa näitä markkinoita, joita perinteisesti hallitsevat elokuvat, televisio-ohjelmat, kirjat, videot, musiikki, CD-levyt ja postimyyntiluettelot.

Viestintämuotojen yhdentymisen ja Internetin globaali ulottuvuus ovat antaneet digitaaliselle sisällölle kannattavuuspotentiaalia. Digitaalisen sisällön käyttöönotossa on kuitenkin Euroopassa esteitä. Erityisesti kielten, kulttuurien sekä julkishallintojen ja yritysten käytäntöjen moninaisuus vaikeuttaa digitaaliseen sisältöön perustuvien rajatylittävien palvelujen luomista Euroopassa.

Tässä *eContentplus*-ehdotuksessa (2005–2008) eritellään näitä esteitä ja yksilöidään sellaisia yleistä etua palvelevia aloja Euroopassa, joilla markkinavoimat eivät kykene turvaamaan riittäviä investointeja. *eContentplus*-ohjelmalla pyritään luomaan olosuhteet, joissa digitaalinen sisältö on laajemmin saatavissa ja käytettävissä ja joissa digitaalisen sisällön saavutettavuuteen ja (uudelleen)käytettävyyteen perustuvista palveluista saadaan tarpeen

¹ Neuvoston päätös 2001/48/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 2000.

² KOM(2002) 263.

³ Direktiivi 2003/98/EY, tehty 17 marraskuuta 2003.

⁴ Direktiivi 2001/29/EY, annettu 22 päivänä kesäkuuta 2001.

⁵ EITO (Euroopan tietotekniikan seurantakeskus), 2003.

mukaan parempi taloudellinen tuotto. Ohjelma jatkaa siten merkittävän panoksen antamista eEurope-strategiaan esimerkiksi sähköisen opiskelun ja hallinnon aloilla.

Seuraajaohjelmaa koskevassa ehdotuksessa pannaan paino tämän ohjelman saavutuksille, teknologian, markkinoiden ja lainsäädäntökehityksen kehittymiselle sekä muille todennäköisille muutoksille.

2. Digitaalisen sisällön kasvava merkitys

Digitaalisen sisällön merkityksen kasvaminen nykyisin voidaan katsoa kahden keskeisen innovaation ansioksi: perinteisten viestintämuotojen, kuten tekstin, kuvien, videon ja äänen digitalisoinnin, sekä Internetin nousun sisältöresurssien integrointialustaksi ja jakelukanavaksi. Paitsi että nämä innovaatiot ovat tuoneet valtavan määrän tietoa käyttäjien ulottuville ne ovat mullistaneet sisällönjakelun liiketoiminnan ja määritelleet uudelleen tavan, jolla yritykset, valtiolliset laitokset ja julkishallinnot vuorovaikuttavat keskenään ja suuren yleisön kanssa.

Viime aikoina yritykset ja julkishallinnot ovat pyrkineet hyödyntämään Internetin potentiaalia toiminnan tehostamisessa ja kasvun vauhdittamisessa. Eurooppaan on luotu oikeudelliset puitteet verkkokaupan ja rajatylittävien palvelujen tueksi⁶, ja julkinen ja yksityinen sektori ovat tehneet valtavia pääomainvestointeja infrastruktuuriin. Ne ovat osoitus siitä, kuinka suuri merkitys verkkoympäristöllä on tämän päivän talouselämässä. Kansalaisia on patistettu Internetiin myös sääntelyn keinoin. Kolmessa vuodessa tilaajayhteyksien eriyttämisestä annetun EU:n asetuksen⁷ jälkeen Internet on yleistynyt unionissa huomattavasti ja erityisesti kansalaisten keskuudessa. Lähes kaikki yritykset, virastot ja oppilaitokset ovat verkossa ja kansalaisistakin puolet. Painopiste on nyt muuttunut *laajakaistaisen* Internetin tarjontaan. Käyttäjille hyöty on selkeä – nopeus – minkä odotetaan synnyttävän kysyntää suuremmalle valikoimalle digitaalisen sisällön tuotteita ja palveluja. Kun verkkoympäristö käy yhä tärkeämmäksi osaamisen ja tiedon välittäjäksi, laadukkaan digitaalisen sisällön kysyntä käy ilmeiseksi. Kysymys ei ole enää siitä, löytyykö tietoa, vaan siitä, onko se luotettavaa, kattavaa ja mukautettavissa käyttäjän tarpeisiin. Tietomarkkinoiden olemus muuttuu määrästä laatuun.

Sisällöntarjoajat pystyvät asemansa turvin yhdistämään digitalisoitujen viestintämuotojen käytöstä saamansa lisäarvon verkkotoiminnoista saataviin tehokkuushyötyihin. Lisäarvo on kuitenkin muitakin kuin pelkkää sisällön koostamista eri lähteistä tai sen mukauttamista eri markkinoiden tarpeisiin ja makuun. *Laatuelementti*, joka useimmiten puuttuu nykyisin saatavalla olevasta sisällöstä, syntyy siitä, kun sisältöä täydennetään erityistietämyksellä tai oheistiedolla, jolla on merkitystä sisällön aiotulle käyttötavalle. WWW-teknologian uusi sukupolvi – joka pohjautuu sanastoihin, joita tietokoneet ymmärtävät ja pystyvät prosessoimaan – kykenee juuri tähän. Oheistiedolla rikastettu digitaalinen sisältö tarjoaa sisällöntarjoajille mahdollisuuden laajentaa kaikkien sisältötuotteiden tai -palvelujen yhteentoimivuutta ja parantaa niiden laatua.

Laadukkaan digitaalisen sisällön on vastattava kaikkien eurooppalaisten tarpeisiin: kansalaisten, opiskelijoiden, tutkijoiden ja liike-elämässä työskentelevien, jotta he voisivat laajentaa osaamistaan helposti ja tehokkaasti, samoin kuin sisällöntarjoajien ja muiden "uudelleenkäyttäjien" tarpeisiin, jotta he voisivat hyödyntää digitaalisia sisältöresursseja

⁶ Direktiivit sähköisestä kaupankäynnistä (22. toukokuuta 2001), sähköisestä laskutuksesta (20. joulukuuta 2001) sekä direktiivi ja asetus digitaalisten tuotteiden arvonnalisäverotuksesta (7. toukokuuta 2002).

⁷ Asetus 2887/2000/EY, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000.

laadukkaiden lisäarvoisten tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen – sijainnista tai kielestä riippumatta.

3. Muuttuva ympäristö

Sitten eContent-ohjelman käynnistämisen alkuvuodesta 2001 niin teknologiset puitteet, lainsäädäntöympäristö kuin markkinatkin ovat kehittyneet huomattavasti.

3.1. Kehittyvä teknologia

Internet-yhteydestä on tulossa arkinen hyödyke. Tiedon käsittely-, siirto- ja tallennuslaitteiden halventumisen ansiosta kustannustietoiset kotitalousmarkkinat muodostavat nykyisin yhä suuremman osan alun perin ammatillis- ja yrityspainotteisista PC- ja Internet-palveluntarjontamarkkinoista. Esimerkiksi viranomaisten ja terveydenhuoltoalan julkiset tietopalvelut ovat tulossa erikoistuneiden yrityspalveluiden joukkoon.

Nyt kun kolmannen sukupolven matkaviestintäpalveluja ollaan ottamassa käyttöön Euroopassa, sijaintipohjaiseen sisältöön perustuvien matkaviestintäpalvelujen odotetaan saavan jalansijaa. Euroopassa tarjotaan laajayhteyksiä usein eri tekniikoin, joista suosituimpia ovat digitaalinen tilaajayhteys (DSL) ja kaapelimodeemi.

Kehitys, joka tuonut laajalle levinneen Internetin ja valtavan määrän digitaalista sisältöä, asettaa myös tulevaisuuden haasteita. Kenties tärkeimmät niistä liittyvät digitaalisen sisällön jakamiseen, saamiseen ja käyttöön.

Jos hajautetuista järjestelmistä kuten World Wide Webistä mielitään saada kaikki hyöty irti, keskeistä on kyetä yhdistämään eri järjestelmistä, organisaatioista, sovelluksista tai alustoista saatava tieto ja toiminnallisuus – sanalla sanoen yhteentoimivuus. Tämä ei kuitenkaan ole ilmaista: sisältöä täytyy täydentää semanttisesti hyvin määritellyllä metatiedolla⁸.

Sisällön rikastamisella tarkoitetaan sisällön (ja palvelujen kuvausten) saattamista koneiden ymmärtämään ja käsittelemään muotoon liittämällä siihen sovitun muotoinen ja tarkoituksenmukainen kuvaus. Koneellisen käsittelyn edellyttämiä standardeja, jotka koskevat esimerkiksi kuvaukseen liittyvää terminologiaa, sanastoja, ontologioita⁹ ja muotoja, ollaan ottamassa käyttöön. Sisällön rikastaminen edellyttää automaattisia tai puoliautomaattisia välineitä, jotka tukevat metatiedon ja ontologioiden kustannustehokasta tuotantoa ja ylläpitoa. Myös tällaisia välineitä alkaa olla saatavilla.

Metatieto voi sisältää useita tietämys- tai tietoluokkia, kuten taustan, kontekstin, sisällön tyyppin, muodon, kielen, käyttäjän oikeudet ja tekijänoikeudet. Sisällön rikastaminen voi siten osaltaan parantaa yhteentoimivuutta ja laatua tarjoamalla ratkaisuja esimerkiksi uudelleenkäytettävyyteen, monikielisyyteen, haettavuuteen, koostettavuuteen, tunnistamiseen ja digitaalisiin oikeuksiin digitaalisen hajautetuissa sisältökokoelmissa.

Sisältölähteiden järjestelmällinen rikastaminen on yksi niistä vastauksista, joita teknologia tarjoaa käyttäjien *laatusisällön* tarpeeseen.

⁸ Metatieto on asiakirjaan lisättyä tietoa asiakirjan sisällöstä, muodosta, kielestä jne.

⁹ Ontologioiden avulla metatieto tehdään ”ymmärrettäväksi” tietokoneille: niillä määritellään, kuinka kuvaustermit liittyvät toisiinsa ja kuinka niitä käytetään kulloisellakin aihealueella.

3.2. Uusi lainsäädännöllinen konteksti

Kolme yhteisön säädöstä muodostaa merkittävän edistysaskeleen kohti tarkoituksenmukaisia oikeudellisia puitteita digitaalisten sisältöresurssien hyödyntämistä varten:

Julkisen sektorin tietoa koskevalla direktiivillä¹⁰ pyritään edistämään julkisen sektorin tiedon rajatylittävää uudelleenkäyttöä luomalla samat tiedon uudelleenkäytön perusedellytykset kaikille Euroopan tietomarkkinoiden toimijoille. Direktiivin odotetaan kannustavan sekä yksityisen sektorin että julkisen palvelun organisaatioita kehittämään julkisen sektorin tietoon perustuvia tietotuotteita ja -palveluja.

Komissio on omaksunut julkisen sektorin tietoon kokonaisvaltaisen lähestymistavan. Lainsäädännöllisiä toimia täydennetään nykyisen eContent-ohjelman toimilla ja lisäämällä tietoisuutta sidosryhmien keskuudessa jäsenvaltioissa äskettäin perustetun julkisen sektorin digitaalisen tiedon kehittämistä edistävän työryhmän kautta. Yksi ryhmän ensimmäisistä tehtävistä on ollut kannustaa jäsenvaltioita tekemään inventaarioita julkisen sektorin tiedoistaan, jotta niistä voitaisiin tehdä Euroopan laajuinen inventaario.

Tekijänoikeuksista ja lähioikeuksista tietoyhteiskunnassa 22 päivänä toukokuuta 2001 annetulla direktiivillä 2001/29/EY saatetaan tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien oikeudelliset puitteet ajan tasalle uuden teknologian kanssa, ja se on väline, jolla yhteisö ja sen jäsenvaltiot ratifioivat WIPO:n (Maailman henkisen omaisuuden järjestön) vuoden 1996 sopimukset. Siinä yhdenmukaistetaan tekijänoikeuden tiettyjä piirteitä Euroopan unionissa ja säädetään tietyistä yleistä etua palvelevista poikkeuksista, joilla hyödytetään käyttäjiä, kuten kuluttajia, kirjastoja, koulutuslaitoksia, vammaisia jne. Direktiivillä 2001/29/EY helpotetaan tekijänoikeuksin ja lähioikeuksin suojattujen tavaroiden ja palvelujen, erityisesti sähköisten tuotteiden ja palvelujen rajatylittävää kauppaa.

Tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11 päivänä maaliskuuta 1996 annettu direktiivi 96/9/EY on varhaisempi säädös, jolla yhdenmukaistetaan tietokantoja koskevaa lainsäädäntöä erityisesti sähköisten ja online-tietokantojen osalta. Direktiivi 96/9/EY on tärkein väline, jolla säännellään sähköisten ja online-tietokantojen käyttötapoja. Direktiivissä tarkoitettulla tavalla omaperäisille tietokannoille annetaan tekijänoikeussuoja, ja muille tietokannoille, joihin on tehty huomattavia investointeja, voidaan antaa sui generis -suoja. Direktiivin 2001/29/EY tapaan tämäkin direktiivi sisältää yleistä etua palvelevia poikkeuksia tiettyjen käyttäjien hyödyksi.

3.3 Markkinoiden kehittyminen ja esteet

Näihin päiviin asti Internet on ollut kaupallinen menestys jakelumediana, joka on pystynyt tarjoamaan selkeää lisäarvoa muihin medioihin verrattuna. Internetin tietojenkäsittely-ympäristöä voidaan käyttää sisällön koostamiseen, mukauttamiseen ja arkistointiin, tilastointiin ja vuorovaikutteisen sisällön ja palvelujen luontiin. Näitä ominaisuuksia voidaan hyödyntää liike-elämän tietojenkäsittelyssä, yritysten verkko-opiskelutoiminnassa ja verkkopeleissä. Vaikka ne ovat kapeita erikoisaloja, ne tuottavat suhteellisen paljon suoraa tuloa. Ne muodostavat kaupalliset markkinat, joilla sisällön ja palvelujentarjoajilla on omat intressinsä, joten niiden kehittäminen tulisi jättää valtaosin markkinavoimien varaan.

¹⁰ Direktiivi 2003/98/EY, tehty 17 marraskuuta 2003.

Kaupallisilla markkinoilla ei kuitenkaan oteta välttämättä huomioon yleistä etua. Lisäksi esteiden kumuloituminen saattaa heikentää yhtiöiden investointihalukkuutta tietyillä markkinoilla.

Vaikka viestintämuotojen yhdentyminen ja Internetin globaali ulottuvuus ovat antaneet digitaaliselle sisällölle kannattavuuspotentiaalia, palvelujen luomiseen tehtäviä investointeja ovat hillinneet verkkopiratismiin ja oikeuksien hallinnointiin liittyvät huolet sekä epävarmuus siitä, mitkä liiketoimintamallit tulevat säilymään. Tämä koskee eniten viihdealaa, jolla nämä kysymykset ovat vielä selvittämättä sisällön omistajien, kulutuselektronikkateollisuuden, kuluttajajärjestöjen, ohjelmistoteollisuuden ja verkko-operaattoreiden kesken. Ennen kuin nämä kysymykset on ratkaistu, audiovisuaalisia teoksia ei voida laajalti jaella Internetin välityksellä¹¹.

Tietoresurssien puolella tällaiset ongelmat ovat vähäisempiä. Sielläkin on kuitenkin omat ongelmansa erityisesti Euroopassa, jossa tietoresurssien hyödyntämisedellytykset yhteisön laajuisissa palveluissa ovat kaukana ihannetilanteesta. Jäsenvaltioiden välillä on eroja lainsäädännössä ja teknisissä, hallinnollisissa ja kulttuurisissa käytännöissä, minkä lisäksi yhteisössä on lukuisia eri kieliä, joilla kaikilla on oma vaikutuksensa sisältöresurssien saavutettavuuteen ja käytettävyyteen. EU:n laajentuminen tuo mukanaan lisähaasteita, kun sisältöpalvelujen piiriin tulee joukko uusia kieliä ja hallintokulttuureita.

Ongelmat yhteisön laajuisten tuotteiden ja palvelujen luomisessa eivät kosketa pelkästään näiden palvelujen tuottajia, vaan niillä on negatiivinen vaikutus myös käyttäjiin – organisaatioihin ja yksittäisiin kansalaisiin.

Viranomaisten hallussa pitämään tietoon (esimerkiksi hallinnollisista menettelyistä, yritysprofileista, ympäristö- tai sää tiedoista) perustuvien luotettavien palvelujen saatavuus on arvokas apuväline niin sisämarkkinoilla toimiville yrityksille kuin kansalaisillekin. Oikeudellinen epävarmuus, joka johtuu jäsenvaltioiden välisistä eroista julkisen sektorin tiedon uudelleenkäytön ehdoissa, on rajoittanut tiedon rajatylittävää hyödyntämistä yksityisen sektorin tarjoamissa tuotteissa ja palveluissa. Lisäksi erilaiset käytännöt jäsenvaltioiden sisällä ja kesken julkisen sektorin tiedon kokoamisessa, tallentamisessa, inventoimisessa ja kuvaamisessa rajoittavat sen yhteentoimivuutta jäsenvaltioiden kesken. Ja yhteentoimivuus on palvelujen luomisen edellytys.

Jopa 80 prosenttiin viranomaisten hallussa pitämästä tiedoista sisältyy spatiaalista tietoa eli tietoa, jossa yhdistetään paikkatieto muuhun tietoon. Sitä voidaan hyödyntää sovelluksissa esimerkiksi liikenteen, yhteisöjen kehittämisen, maanviljelyksen, pelastustoimen ja ympäristöhallinnon alalla. Sillä tulee olemaan huomattava asema myös matkaviestintäpalveluissa. Spatiaalista tietoa tuotetaan mm. kaukokartoitus-, kartoitus- ja maanmittausteknologian avulla, minkä vuoksi se on erityisen altis "tekniselle pirstaloitumiselle". Pirstaloituminen jarruttaa noin 6000 spatiaalista tietoa tuottavan – julkisen ja yksityisen – organisaation kasvunäkymiä Euroopassa.

Käännös- ja lokalisointiteknologian kehittyessä Euroopan markkinoiden monikielinen ja monikulttuurinen luonne ei ole enää niin suuri este yhtiöille, joilla on varaa teknisiin ratkaisuihin ja joilla on etuja saavutettavana laajemmilla markkinoilla. Niinpä yritysten verkko-opiskelumarkkinat ovat nousussa (96 % vuodessa Euroopassa IDC:n mukaan vuonna

¹¹ Joidenkin mielestä tämä johtuu myös laajakaistayhteyksien alhaisesta levinneisyydestä. Yhtä hyvin voidaan kuitenkin sanoa, ettei laajakaista yleisty ilman riittävää määrää sitä vaativia sovelluksia, kuten videolähetyksiä.

2002). On kuitenkin selvää, että merkittävä osa eurooppalaisista käyttäjistä ei pääse osalliseksi kehityksestä – koululaiset, opiskelijat, tutkijat ja yksityishenkilöt – koska he eivät muodosta massamarkkinoita. Heille pääsy koulujen ja yliopistojen tuottamaan laadukkaaseen koulutusmateriaaliin sekä tutkimus- ja kulttuurilaitosten hallussa pitämiin laajoihin digitaalisiin kokoelmiin on olennaisen tärkeää.

Esteet eivät ole pelkästään teknisiä. Jollakin alueella lainsäädäntö voi sallia sisällön vapaan käytön opetustarkoituksiin, mutta muissa jäsenvaltioissa saman sisällön käyttö voi aiheuttaa tekijänoikeuksien loukkauksen. Tekijänoikeuksien selvittämisessä tarvittavien digitaalisten oikeuksien hallinnointijärjestelmien käytöstä ei ole liioin tarpeeksi tietoa eikä kokemusta; eniten tämä korostuu koulutussektorilla.

Yhteisön laajuisissa palveluissa on myös otettava huomioon eurooppalaisten käyttäjien monikielisuuden ja monikulttuurisuuden erityispiirteet. Lokalisointitekniologia, jonka avulla voidaan koostaa ja jaella monikielistä digitaalista sisältöä eri jäsenvaltioissa, aiheuttaa tuottajille lisäkustannuksia. Käyttäjien monikielisyyteen liittyviin tarpeisiin on olemassa standardeja, jotka kattavat oppimistavoitteet, indeksoinnin ja haun, metatiedon ja ontologiat. Jo niiden monimuotoisuus aiheuttaa kuitenkin teknisen esteen. Lisäksi kansalliset markkinat ovat joskus yksinkertaisesti liian pieniä.

Niinpä esteet ovat hankalia ja niitä on paljon.

Ehdotettujen yhteisön toimien tarkoitus onkin luoda edellytykset näiden esteiden voittamiselle keskittymällä laadukkaaseen digitaalis sisällön suunnitteluun, kehittämiseen, saatavuuteen ja jakeluun liittyviin menetelmiin, välineisiin, prosesseihin ja palveluihin. Varsinainen sisällöntuotanto jätetään markkinavoimille ja tarpeen mukaan muille erityisille yhteisön hankkeille.

4. eContent: mitä haasteita on jäljellä?

Tällä ehdotuksella jatketaan nelivuotista eContent-ohjelmaa, joka alkoi tammikuussa 2001. Komission tiedonanto¹² neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle eContent-ohjelman väliarvioinnista oli hyvin myönteinen ja siinä suositeltiin jatko-ohjelmaa, jossa toimintakenttää supistettaisiin hieman ja painopisteitä tarkennettaisiin vaikutusten optimoimiseksi. Keskeiset suositukset, jotka korostuivat myös eri sidosryhmien kuulemisten tuloksissa (erityisesti eContent-työohjelman määrittelyyn liittyvissä kuulemisissa sekä eContent-ohjelman hallintokomitean ja julkisen sektorin digitaalisen tiedon kehittämistä edistävän työryhmän kokouksissa sekä muissa komission yksiköiden järjestämissä erityiskokouksissa) on tiivistetty seuraavassa:

Ensinnäkin kysymys julkisen sektorin tietoon perustuvan tiedon rajatylittävästä tarjonnasta on alue, jolla EU:lla voi olla huomattavaa lisäarvoa. Metatiedon käytön merkitystä tulisi korostaa. Teknologian tehokas käyttö taloudellisen elinkelpoisuuden optimoinnissa pitkällä aikavälillä on kysymys, jonka organisaatiot näillä edelleen nuorilla markkinoilla vääjäämättä tulevat vielä kohtaamaan.

Toiseksi lokalisointi – jota eContent-ohjelmassa käsitellään erillisenä aiheena – tulisi sisällyttää kaikkiin palveluihin, jotta niitä voitaisiin pitää yleiseurooppalaisina. Lokalisointitekniologiaa ja sopivia avoimia standardeja, jotka ovat yleistymässä kaupallisilla

¹² KOM (2003) 591, annettu 10. lokakuuta 2003.

markkinoilla, tulisi käyttää yhteiskunnallisesti hyödyllisellä tavalla esimerkiksi koulutukseen, kulttuuriin ja sivistykseen liittyvään sisältöön. Vaikka lokalisointiteknologia onkin keskeisen tärkeässä asemassa, ohjelmassa kuitenkin painotetaan, että laadukkaan monikielisen ja -kulttuurisen sisällön tuotanto ja jakelu edellyttää näiden näkökohtien huomioon ottamista heti prosessin alusta saakka ja eri kohderyhmien ja markkinoiden vaatimuksia unohtamatta.

Kolmanneksi eContent on tuonut yhteen lukuisia markkinatoimijoita sellaisten hankkeiden toteuttamiseksi, joita ei olisi toteutettu yhtä suuressa mittakaavassa¹³.

eContentin suurin puute oli liian laaja toimijayhteisö, mikä häiritsi kohdentamista. Niinpä on tarpeen lopettaa joitakin tuen alueita, kuten sisältöryitysten rahoitusvajeen täydentäminen, ja keskittyä rajoitettuun määrään sisältötyyppejä. Komissio aloitti tämän ongelman selvittelyn jo laatiessaan eContentin työohjelmaa 2003–2004.

Jatkossa pyritään luomaan olosuhteet, joissa digitaalinen sisältö on laajemmin saatavissa ja käytettävissä ja joissa uusista sisältöpalveluista saadaan tarpeen mukaan parempi taloudellinen tuotto. Tarkoitus on tehostaa investointeja laadukkaiden sisältöpalvelujen kehitykseen ja laajentaa niiden tarjontaa ja helpottaa siten tietämyksen ja tiedon levittämistä.

5. Jatko-ohjelma – ehdotetut painopisteet

5.1. Tavoitteet ja kohdentaminen

Haasteisiin vastaamiseksi ehdotetaan rahoitustukiohjelmaa, jonka yleistavoite on *parantaa digitaalisen sisällön saavutettavuutta, käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä Euroopassa, mikä helpottaa tiedon ja tietämyksen luontia ja levittämistä yleistä etua palvelevilla aloilla EU:n tasolla*. Ohjelma tukee osaltaan Lissabonin strategiaa ja lujittaa Euroopan kilpailukykyä tietotaloutena. Ohjelma keskittyy loppukäyttäjiiin, oli kyseessä sitten yksittäinen kansalainen, opiskelija, tutkija tai liike-elämässä toimiva käyttäjä, joka haluaa laajentaa osaamistaan, tai "uudelleenkäyttäjää", joka haluaa tehostaa ja hyödyntää digitaalisia sisältöresursseja taloudellista tuottoa vastaan. Sen tulisi lisätä käyttäjien valinnanvaraa ja auttaa sidosryhmiä saamaan etuja, joita oheistiedolla rikastettu digitaalinen sisältö voi tarjota.

Ohjelma painottuu *laadukkaaseen* sisältöön, jolla voidaan levittää tietoa ja tietämystä, eikä niinkään sisällön *lisäämiseen*. Metatiedon käyttöä sisällön käytön *rikastajana* pidetään keskeisenä tekijänä sisällön vuorovaikutteisuuden, uudelleenkäytettävyyden ja yhteentoimivuuden varmistamisessa. Sisällön rikastaminen oheistiedolla helpottaa dynaamisen sisällön luomista erityistarkoituksiin (opiskelu, kulttuuri jne.).

Yhteiskunnallisella ulottuvuudella keskitytään alueisiin, joilla markkinavoimat eivät riitä varmistamaan sitä, että kansalaiset ja käyttäjäorganisaatiot unionissa voivat hyötyä uusimman teknologian mahdollistamasta sisältötarjonnasta. Tarkoitus on helpottaa uudelleenkäytettävän ja yhteentoimivan laatusisällön saatavuutta palvelujen luontiin. Se kattaa yleistä etua palvelevat alat, kuten julkisen sektorin tiedon, opiskelusisällön, tieteellisen ja sivistyksellisen sisällön sekä kulttuurilaitosten tuottaman sisällön.

Taloudellisella ulottuvuudella pyritään auttamaan luomaan olosuhteita, joissa sisältöpalveluista saa paremman taloudellisen tuoton. Erityispaino on spatiaalisella tiedolla ja yhteentoimivuuskysymysten ratkaisemisella – ongelma on erityisen akuutti, sillä spatiaalisen

¹³ eContent-ohjelmassa keskinäinen täydentävyys on melko korkeaa. Hankkeista 42 % olisi toteutettu ilman EU:n rahoitusta, mutta supistetuin tavoittein ja rahavaroin, vähemmän yhteistyökumppanein ja pidemmällä aikavälillä. Lähes 20 % niistä organisaatioista, jotka olisivat aloittaneet hankkeensa, olisivat tehneet niin ilman kansainvälistä yhteistyötä.

tiedon kerääminen riippuu teknologiasta (esimerkiksi anturien kautta) ja se tehdään alueellisella tasolla. Kysymys laajenee myös spatiaalista tietoa käyttäviin sijaintiperusteisiin (matkaviestintä) palveluihin sekä palveluihin, joissa yhdistetään spatiaalista ja muuta tietoa.

5.2. Toteuttaminen

Ohjelmassa on kolme toiminnallista tavoitetta:

- *Eurooppalaisen digitaalisen sisällön saavutettavuuden helpottaminen*
- *Laadun parantaminen edistämällä digitaaliseen sisältöön liittyviä parhaita toimintatapoja*
- *Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen digitaalisen sisällön sidosryhmien välillä*

Ohjelmassa rahoitetaan hankkeita, joissa on tarkoitus parantaa digitaalisen sisällön tuotantoa, saavutettavuutta, käyttöön ja jakeluun liittyviä välineitä, prosesseja ja palveluja. Jos digitaalinen sisältö kattaa henkilötietoja, on toimittava direktiivien 95/46/EY ja 2002/58/EY mukaisesti. Ohjelmassa helpotetaan tietämyksen, kokemuksen ja hyvien toimintatapojen siirtoa, koordinoitavia toimia ja hedelmällistä vuorovaikutusta sisältösektorien, sisällön tarjoajien ja käyttäjien kesken. Tätä varten ohjelmassa pyritään käyttämään parhaita toimintatapoja yleensä aihepiirikohtaisissa ryhmissä ja verkoissa, joissa tuodaan yhteen joukko sidosryhmiä annetun teknologisen ja organisatorisen tavoitteen ääreen.

Ohjelman kantavana periaatteena on maksimoida vaikutukset myös muihin toimijoihin kuin ohjelman osallistujiin. Osallistujien ja tavoitteiden tarkentaminen on tässä avuksi.

Ohjelman toteuttamisen rahoittamiseen ehdotetaan 163 miljoonaa euroa neljäksi vuodeksi (2005–2008).

Ohjelman toiminnoilla autetaan erityisesti luomaan yleiseurooppalaisia puitteita (palveluja, tietoinfrastruktuureja jne.), jotka helpottavat digitaalisen sisällön löytämistä ja saavutettavuutta Euroopassa, uusien sisältöpalvelujen luomista ja niiden organisatorisia tukirakenteita. Sarjalla kokeita osoitetaan, kuinka semanttisesti huolellisesti suunniteltu metatieto voi parantaa digitaalisen sisällön käytettävyyttä ja uudelleenkäytettävyyttä, haettavuutta ja yhteentoimivuutta monikielisissä ja -kulttuurisissa ympäristöissä. Jos digitaalinen sisältö kattaa henkilötietoja, käytettävien teknologioiden tulisi olla yksityisyyden suojan vaatimusten mukaisia ja mahdollisuuksien mukaan sitä parantavia. Kohdealueita ovat julkisen sektorin tieto, spatiaalinen tieto sekä opiskeluun ja kulttuuriin liittyvä sisältö.

Organisatoristen puitteiden edistäminen digitaalisten resurssien saavutettavuuden helpottamiseksi ja parhaiden teknologian hyödyntämistapojen esittely vähentävät riskiä organisaatioiden silmissä ja luovat siten paremman ympäristön digitaalisen sisällön investoinneille ja innovaatioille.

Teknologian uudet sukupolvet on suunniteltu laajentamaan toimintoja, lisäämään taloudellista toimintaa tai kumpaakin käyttäjien näkökulmasta. Uusimman teknologian tehokas käyttö tuotteissa ja palveluissa voi antaa yrityksille ratkaisevan kilpailuedun verrattuna vanhan teknologian käyttäjiin, erityisesti tämän päivän globaalissa taloudessa.

5.3. Yhteydet yhteisön muihin ohjelmiin

Ohjelmalla on yhteyksiä yhteisön tutkimuksen ja teknologian kehittämisohjelmiin (ttk) erityisesti semanttisten tietämysteknologioiden, teknologia-avusteisen opiskelun ja

kulttuuriperinnön saatavuuden alalla. Lisäksi sillä on yhteyksiä joihinkin tutkimustoiminnan ulkopuolisiin ohjelmiin. Näihin kuuluu hallintojen välisen tiedonsiirron ohjelma (IDA), jolla edistetään tietosisällön yhteensopivuutta hallinnon alojen sisällä ja kesken sekä yksityisen sektorin kanssa. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on toteutettu useita hankkeita metatiedon ja sisällön yhteentoimivuuden alalla, laadittu komission valmisteluasiakirja yhteentoimivuudesta¹⁴ ja luotu eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet.

Muita merkityksellisiä tutkimustoiminnan ulkopuolisia ohjelmia ovat eräät yhteisön ohjelmat kulttuurin ja koulutuksen alalla (MEDIA-, Socrates-Minerva- ja Leonardo da Vinci -ohjelmat sekä ehdotettu eLearning-ohjelma) sekä muut hankkeet yhteentoimivien metatietostandardien kehittämiseksi.

Ehdotetut toimet perustuvat osittain ttk-ohjelmissa saavutettuihin tuloksiin ja niissä otetaan huomioon muissa ohjelmissa ja hankkeissa käynnistetyt toimet – kuten sähköisen opiskelun laadukkuuteen liittyvät toimet – päällekkäisyyden välttämiseksi ja vaikutusten maksimoimiseksi. Ne täydentävät joiltain osin IDA:n toimia. IDA liittyy hallintoelinten välisten palvelujen yhteentoimivuuteen, kun taas *eContentplus* käsittelee julkisen sektorin tietoa kaupallisessa uudelleenkäyttötarkoituksessa.

6. Päätelmä

Eurooppa on nyt valmis hyödyntämään suuressa mittakaavassa digitaalisen sisällön tarjoamia mahdollisuuksia.

Nämä elementit yhdessä – teknologian paras mahdollinen käyttö tiedon ja tietämyksen tarjoamiseksi kaikille sekä parempien edellytysten luonti yritysten Euroopan laajuisille investoinneille – takaavat Euroopalle paikan tietotalouden huipulla.

¹⁴ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja "Linking-up Europe: the importance of interoperability", Bryssel 3.7.2003 SEK (2003) 801.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamista Euroopassa koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman perustamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 157 artiklan 3 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen¹⁵,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹⁶,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon¹⁷,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä¹⁸,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tietoyhteiskunnan kehittyminen ja laajakaistayhteyksien yleistymisen vaikuttavat Euroopan unionin jokaisen kansalaisen elämään muun muassa edistämällä tiedon saavutettavuutta ja uusia tapoja hankkia tietoa, mikä lisää uuden sisällön, sovellusten ja palvelujen kysyntää.
- (2) Internetin yleistymisen yhteisössä on edelleen voimakkaassa kasvussa. Internetin tarjoamia mahdollisuuksia tulisi hyödyntää, jotta tiedon ja tietämyksen jakamisesta saavutettavat sosiaaliset ja taloudelliset hyödyt olisivat yhteisön kaikkien yksityishenkilöiden ja organisaatioiden ulottuvissa. Eurooppa on nyt valmis hyödyntämään digitaalisen sisällön tarjoamia mahdollisuuksia.
- (3) Lissabonissa 23. ja 24. maaliskuuta 2000 pidetyn Eurooppa-neuvoston päätelmissä korostettiin, että siirtyminen digitaaliseen tietotalouteen uusien hyödykkeiden ja palvelujen myötä on väkevä kasvun, kilpailukyvyn ja työpaikkojen luoja. Samassa yhteydessä tunnustettiin erityisesti sisältöteollisuuden rooli lisäarvon luomisessa sen hyödyntäessä ja verkottaessa Euroopan kulttuurista monimuotoisuutta.

¹⁵ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹⁶ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹⁷ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹⁸ EUVL C [...], [...], s. [...].

- (4) *eEurope 2005* -toimintasuunnitelmassa¹⁹, jolla kehitetään Lissabonin strategiaa, pyritään edistämään turvallisia palveluja, sovelluksia ja sisältöä laajakaistaverkkojen kautta ja siten luomaan suotuisa ympäristö yksityisille investoinneille, uusien työpaikkojen luonnille, tuottavuuden parantamiselle, julkisten palvelujen uudenaikaistamiselle ja sille, että jokaiselle voitaisiin antaa mahdollisuus osallistua maailmanlaajuiseen tietoyhteiskuntaan.
- (5) Laadukkaan digitaalisen sisällön kysyntä Euroopassa – tasapainoisin saanti- ja käyttöoikeuksin – on käymässä yhä selvemmäksi laajan yleisön keskuudessa, oli kyseessä sitten yksittäinen kansalainen, opiskelija, tutkija tai liike-elämässä toimiva käyttäjä, joka haluaa laajentaa osaamistaan, tai "uudelleenkäyttäjä", joka haluaa hyödyntää digitaalisia sisältöresursseja palvelujen luontiin.
- (6) *eContent*-ohjelmassa²⁰ (2001–2004) panostettiin eurooppalaisen digitaalisen sisällön kehittämiseen ja käyttöön Internetissä sekä eurooppalaisten verkkosivustojen kielelliseen monimuotoisuuteen tietoyhteiskunnassa. Komission tiedonannossa²¹ *eContent*-ohjelman väliarvioinnista vahvistetaan tarve toimia tällä alalla.
- (7) Teknologian kehittyminen tarjoaa mahdollisuuksia antaa sisällölle lisäarvoa siihen lisätyn tietämyksen muodossa ja parantaa palvelujen yhteentoimivuutta, mikä on olennaista digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja jakelun kannalta. Tämä on erityisen merkityksellistä yleistä etua palvelevilla aloilla, kuten opiskelun ja kulttuurin sekä yleisemmällä tasolla julkisen sektorin tiedon alueilla.
- (8) Parhaillaan määritellään lainsäädännöllisiä puitteita digitaalisen sisällön tuomien haasteiden ratkaisemiseksi tietoyhteiskunnassa.^{22 23 24}
- (9) Jäsenvaltioiden erilaiset käytännöt muodostavat edelleen teknisiä esteitä, jotka haittaavat julkisen sektorin tiedon laajaa saavutettavuutta, käyttöä, uudelleenkäyttöä ja hyödyntämistä yhteisössä.
- (10) Jos digitaalinen sisältö kattaa henkilötietoja, olisi noudatettava direktiivejä 95/46/EY ja 2002/58/EY, ja käytettävien teknologioiden olisi oltava yksityisyyden suojan vaatimusten mukaisia ja mahdollisuuksien mukaan sitä parantavia.
- (11) Tiedon sisältöön liittyvillä yhteisön toimilla tulisi edistää yhteisön monikielisiä ja monikulttuurisia erityispiirteitä.
- (12) Tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY²⁵ mukaisesti.

¹⁹ KOM(2002) 263.

²⁰ EYVL L 14, 18.1.2001, s. 32.

²¹ KOM(2003) 591.

²² KOM(2002) 207, ehdotus direktiiviksi julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä, komission antama 5. kesäkuuta 2002.

²³ Direktiivi 2001/29/EY, annettu 22 päivänä toukokuuta 2001, tekijänoikeuksista ja lähioikeuksista tietoyhteiskunnassa.

²⁴ Direktiivi 96/9/EY, annettu 11 päivänä maaliskuuta 1996, tietokantojen oikeudellisesta suojasta.

²⁵ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (13) Komission olisi varmistettava täydentävyys ja synergia aiheeseen ja erityisesti koulutukseen ja kulttuuriin sekä eurooppalaisiin yhteentoimivuusperiaatteisiin liittyvien yhteisön aloitteiden ja ohjelmien kanssa.
- (14) Tällä säädöksellä vahvistetaan ohjelman rahoituspuitteet koko sen voimassaoloajaksi, ja budjettivallan käyttäjä pitää tätä määrää ensisijaisena ohjeenaan talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 6 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen 33 kohdan mukaisesti.
- (15) Suunnitellun toiminnan tavoitteita ei toiminnan rajojen yli ulottuvan luonteen vuoksi voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan toimien Euroopan laajuisen kattavuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, ja sen vuoksi yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

[Ohjelman tavoite]

1. Tällä päätöksellä perustetaan yhteisön ohjelma digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamiseksi yhteisössä ja helpotetaan siten tiedon ja tietämyksen luontia ja levittämistä yleistä etua palvelevilla aloilla yhteisön tasolla.

Ohjelman nimi on “*eContentplus*”-ohjelma (jäljempänä “ohjelma”).

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun yleistavoitteen saavuttamiseksi ohjelma sisältää seuraavat toimintalinjat:

- *digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen*
- *digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen*
- *yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen*

Näiden toimintalinjojen alaisuudessa toteutettavat toimet yksilöidään liitteessä I. Ohjelma toteutetaan liitteen II mukaisesti.

2 artikla

[Osallistuminen]

1. Ohjelmaan voivat osallistua kaikki jäsenvaltioihin sijoittautuneet oikeussubjektit. Myös ehdokasvaltiot voivat osallistua ohjelmaan näiden valtioiden kanssa myöhemmin tehtävien kahdenvälisen sopimusten mukaisesti.

2. ETA-sopimuksen sopimuspuoliin kuuluviin EFTA-valtioihin sijoittuneille oikeussubjekteille voidaan tarjota mahdollisuus osallistua ohjelmaan mainitun sopimuksen mukaisesti.

3. Yhteisön ulkopuolisiin maihin sijoittuneille oikeussubjekteille sekä kansainvälisille järjestöille voidaan tarjota mahdollisuus osallistua ohjelmaan ilman yhteisön rahoitustukea, jos niiden osallistuminen edesauttaa ohjelman tehokasta toteuttamista. Päätös osallistumisesta on tehtävä 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun menettelyn mukaisesti.

3 artikla

[Komission toimivalta]

1. Komissio vastaa ohjelman toteuttamisesta.
2. Komissio laatii työohjelman tämän päätöksen perusteella.
3. Komissio noudattaa 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä seuraavia tehtäviä hoitaessaan:
 - (a) työohjelman hyväksyminen ja muuttaminen;
 - (b) ehdotuspyyntöjen perusteiden ja sisällön määrittely 1 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden mukaisesti;
 - (c) liitteessä II esitetyistä säännöistä poikkeaminen.
4. Komissio tiedottaa komitealle ohjelman toteuttamisen edistymisestä.

4 artikla

[Komitea]

1. Komissiota avustaa komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset. Päätöksen 1999/468/EY 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.
3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

5 artikla

[Valvonta ja arviointi]

1. Komissio huolehtii tämän päätöksen mukaisten toimien ennakoarvioinnista, seurannasta ja jälkiarvioinnista varmistaakseen, että yhteisön tukea käytetään tehokkaasti.
2. Komissio valvoo ohjelman hankkeiden toteuttamista. Komissio arvioi hankkeen päätyttyä sen toteutustapaa ja toteutuksen vaikutuksia selvittääkseen, onko alkuperäiset tavoitteet saavutettu.

3. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle 1 artiklan 2 kohdassa lueteltujen toimintalinjojen toteuttamista koskevan arviointiraportin tammikuuhun 2007 mennessä. Komissio toimittaa lopullisen arviointiraportin ohjelman päätyttyä.

6 artikla

[Rahoitussäännökset]

1. Ohjelma kestää neljä vuotta 1 päivästä tammikuuta 2005 lähtien.
2. Rahoitusohje ohjelman toteuttamiseksi 1 kohdassa tarkoitettuna ajanjaksona on 163 miljoonaa euroa. Budjettivallan käyttäjä hyväksyy vuosittaiset määrärahat rahoitusnäkyvien rajoissa. Kustannusten ohjeellinen jakautuminen on esitetty liitteessä III.

Tehty Brysselissä [...]

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE I

TOIMET

1. JOHDANTO

eContentplus-ohjelman yleistavoite on parantaa digitaalisen sisällön saavutettavuutta, käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä Euroopassa ja helpottaa siten tiedon ja tietämyksen luontia ja levittämistä yleistä etua palvelevilla aloilla EU:n tasolla.

Sillä luodaan paremmat edellytykset digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen saannille ja hallinnoinnille monikielisissä ja monikulttuurisissa ympäristöissä. Se laajentaa käyttäjien valinnanvaraa ja tukee uusia tapoja olla vuorovaikutuksessa oheistiedolla rikastetun digitaalisen sisällön kanssa. Tämä on ominaisuus, joka on käymässä olennaiseksi, jotta sisällöstä voidaan tehdä dynaamisempaa ja sovitettavampaa erityistarkoituksiin (opiskelu, kulttuuri jne.).

Ohjelma tasoittaa tietä laadukkaan digitaalisen sisällön rakenteellisille puitteille Euroopassa – eurooppalaiselle digitaalisen sisällön alueelle – helpottamalla kokemusten ja parhaiden toimintatapojen siirtoa sekä hedelmällistä vuorovaikutusta sisältösektorien, sisällön tarjoajien ja käyttäjien kesken.

Ohjelmassa on kolme toimenpidekokonaisuutta:

- Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen
- Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen
- Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen.

2. TOIMINTALINJAT

2.1. Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen

Toimenpiteiden avulla on tarkoitus perustaa verkkoja ja liittoutumia sidosryhmien kesken ja kannustaa siten uusien palvelujen luomista.

Kohdealueita ovat julkisen sektorin tieto, spatiaalinen tieto sekä opiskeluun ja kulttuuriin liittyvä sisältö.

Ohjelman painopisteet ovat:

- julkisen sektorin tiedon merkityksen, kaupallisen arvon ja käytön yhteiskunnallisten liitännäisvaikutusten laajemman tunnustamisen tukeminen. Toimilla parannetaan julkisen sektorin tiedon tehokasta rajatylittävää käyttöä ja hyödyntämistä julkisen sektorin organisaatioiden ja yksityisten yritysten kesken lisäarvoa sisältävissä tietotuotteissa ja -palveluissa;
- spatiaalisen tiedon laajemman käytön edistäminen julkisen sektorin elimissä, yksityisissä yrityksissä ja kansalaisten keskuudessa Euroopan tason yhteistyömekanismien kautta.

Toimilla ratkaistaan sekä teknisiä että organisatorisia kysymyksiä ja niillä pyritään välttämään päällekkäisyyttä ja alikehittyneitä alueellisia tietokokonaisuuksia. Niillä on edistettävä rajatylittävää yhteentoimivuutta tukemalla karttalaitosten välistä koordinointia ja edistämällä uusien Euroopan laajuisten palvelujen tuottamista matkaviestimien käyttäjille. Niillä on tuettava myös avoimien standardien käyttöä;

- digitaalisia objekteja koskevien uusien avointen eurooppalaisten tietämyskeskittymien perustamisen edistäminen koulutus- ja tutkimusyhteisöjä sekä yksityishenkilöitä varten. Toimilla tuetaan Euroopan laajuisten välityspalvelujen luontia digitaaliselle opiskelutietokoneille siihen liittyvine liiketoimintamalleineen. Toimilla tulisi tukea myös avointen standardien käyttöä ja suurten käyttäjäryhmien luomista standardoinnin valmistelun ja spesifikaatioiden analysointia ja testaamista varten. Tarkoitus on sisällyttää Euroopan monikieliset ja -kulttuuriset näkökohdat prosessiin, jossa määritellään digitaalisen opiskelutietokoneen maailmanlaajuiset standardit;
- Euroopan laajuisten tietoinfrastruktuurien rakentamisen edistäminen korkealaatuisten eurooppalaisten digitaalisten kulttuuri- ja tiederesurssien saantia ja käyttöä varten linkittämällä yhteen virtuaalikirjastoja, yhteisöjen perinneaineistoa jne. Toimilla tulisi pyrkiä koordinoituihin lähestymistapoihin digitalisointiin ja kokoelmien rakentamiseen, digitaalisten objektien säilytykseen sekä digitaalisten kulttuuri- ja tiederesurssien inventaarioihin. Niillä tulisi parantaa digitaalisten kulttuuri- ja tiederesurssien saavutettavuutta toimivien lupajärjestelmien ja oikeuksien kollektiivisen etukäteisselvityksen kautta.

2.2. Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen

Toimilla on tarkoitus helpottaa parhaiden toimintatapojen yksilöimistä ja laajaa levittämistä menetelmissä, prosesseissa ja toimenpiteissä, joilla parannetaan **digitaalisen sisällön luonnin, käytön ja jakelun** laatua, tehokkuutta ja tuloksellisuutta.

Niihin kuuluu kokeita, joilla osoitetaan digitaalisen sisällön haettavuus, käytettävyys, uudelleenkäytettävyys, koostettavuus ja yhteentoimivuus nykyisissä oikeudellisissa puitteissa. Toimissa otetaan jo prosessin alkuvaiheesta lähtien huomioon eri kohderyhmien ja markkinoiden vaatimukset yhä monikielisemmässä ja -kulttuurisemmassa ympäristössä, joten kyseessä on laajempi kokonaisuus kuin pelkkä lokalisoititeknologia.

Niissä hyödynnetään etuja, joita saavutetaan digitaalisen sisällön *tehostamisella* konekielisellä tiedolla (semanttisesti huolellisesti määritellyllä metatiedolla, joka perustuu kuvaavaan terminologiaan, sanastoihin ja ontologioihin).

Kokeet tehdään aihepiirikohtaisissa ryhmissä. Kokeiden olennaisen osan muodostaa hankitun tietämyksen kokoaminen, levittäminen ja vaihtaminen sektorien kesken.

Kohdesovellusalueita ovat julkisen sektorin tieto, spatiaalinen tieto, digitaalinen opiskelu- ja kulttuurisisältö sekä tieteellinen ja sivistyksellinen digitaalinen sisältö.

2.3. Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen

Osa toimista täydentää digitaalista sisältöä koskevaa lainsäädäntöä ja tukee julkisen sektorin toimijoiden välistä yhteistyötä. Lisäksi niihin kuuluu nykyisten ja tulevien tuotteiden ja palvelujen tunnettuuden lisäämistä sidosryhmien ja potentiaalisten käyttäjien (kuten kuluttajajärjestöjen) keskuudessa. Niillä tuetaan vertailuanalyysi-, seuranta- ja analysointivälineiden kehittämistä, ohjelman vaikutusten arviointia sekä tulosten levittämistä. Niillä yksilöidään ja analysoidaan tulevia mahdollisuuksia ja ongelmia (esim. luottamus, laatumerkintä, tekijänoikeudet koulutuksessa) ja ehdotetaan tarpeen mukaan ratkaisuja.

LIITE II

OHJELMAN TOTEUTUSKEINOT

- (1) Komissio toteuttaa ohjelman liitteessä I eritellyn teknisen sisällön mukaisesti.
- (2) Ohjelma toteutetaan välillisten toimien avulla, joita ovat:
 - (a) yhteisrahoitteiset toimet
 - Hankkeet, joiden tarkoitus on lisätä tietämystä nykyisten tuotteiden, prosessien ja/tai palvelujen parantamiseksi ja/tai yhteisön politiikkojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Komission rahoitusosuus on yleensä korkeintaan 50 prosenttia hankkeen kustannuksista. Julkisen sektorin elimille voidaan hyvittää 100 % lisäkustannuksista.
 - Parhaat toimintatavat tietämyksen levittämiseen. Nämä tehdään yleensä aihepiirikohtaisissa ryhmissä ja yhdistettynä aihepiirikohtaisten verkkojen kautta. Komission rahoitusosuus tässä luetelmakohdassa esitettyihin toimiin rajoittuu välittömiin toimiin, jotka katsotaan tarpeellisiksi tai tarkoituksenmukaisiksi toimen erityistavoitteiden saavuttamiseksi.
 - Aihepiirikohtaiset verkot: verkot, jotka tuovat yhteen joukon sidosryhmiä annetun teknologisen ja organisatorisen tavoitteen ääreen koordinoitavien ja tietämyksen siirron helpottamiseksi. Niihin voidaan yhdistää parhaisiin toimintatapoihin liittyviä toimia. Tukea myönnetään verkon koordinoinnista ja toteuttamisesta aiheutuviin tukikelpoisiin lisäkustannuksiin. Yhteisön osallistuminen voi kattaa näiden toimien tukikelpoiset lisäkustannukset.
 - (b) liitännäistoimenpiteet
 - liitännäistoimenpiteiden avulla edistetään ohjelman toteutusta tai tulevien toimien valmistelua. Tähän eivät kuulu tuotteiden, prosessien tai palveluiden markkinoille saattaminen, markkinointi tai myynnin edistäminen.
 - ohjelmaa tukevat selvitykset, mukaan luettuna tulevan toiminnan valmistelu
 - tiedonvaihto, konferenssit, seminaarit, työpajat tai muut tekniset kokoukset ja aihekokonaisuuksien hallinnointi
 - levitys-, tiedotus- ja viestintätoimet
- (3) Yhteisrahoitteisten toimien valinta perustuu komission Internet-sivulla julkaistuihin ehdotuspyyntöihin voimassa olevien rahoitussäännösten mukaisesti.

- (4) Yhteisön tukea koskeviin hakemuksiin on tarvittaessa liitettävä rahoitussuunnitelma, joka sisältää hankkeiden rahoituksen kaikki osatekijät, mukaan luettuina yhteisöltä pyydetty rahoitustuki sekä kaikista muista lähteistä pyydetty tai saatu tuki.
- (5) Liitännäistoimenpiteet toteutetaan tarjouspyynnöin voimassa olevien rahoitussäännösten mukaisesti.

LIITE III

KUSTANNUSTEN OHJEELLINEN JAKAUTUMINEN

1)	Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen	35–45 %
2)	Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen	50–60 %
3)	Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen	6–10 %

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

Politiikan ala(t): Tietoyhteiskunta 09

Toiminnan ala(t): 03 eEurope

Toimenpiteen nimi: Monivuotinen yhteisön ohjelma digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamiseksi Euroopassa (eContentplus) (2005–2008)

1. BUDJETTIKOHTA/-KOHDAT

Budjettikohta/-kohdat: 09 03 02 ja 09 01 04 02

2. NUMEROTIEDOT

2.1. Toimenpiteen kokonaismääräraha: milj. euroa maksusitoumusmäärärahoina

163 miljoonaa euroa

2.2. Toimenpiteen soveltamisaika:

1.1.2005 – 31.12.2008

2.3. Monivuotinen kokonaismenoarvio:

a) Maksusitoumusmäärärahojen/maksumäärärahojen (rahoitustuki) aikataulu

09 03 02 miljoonaa euroa (*kolmen desimaalin tarkkuudella*)

	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Maksusitoumusmäärärahat	26,600	27,500	44,500	61,400	160,000
Maksumäärärahat ²⁶					
2005	9,000	-	-	-	9,000
2006	13,000	8,000	-	-	21,000
2007	4,600	16,000	16,000	-	36,600
2008		3,500	22,500	22,600	48,600
2009 ja seur. vuodet			6,000	38,800	44,800
Yhteensä	26,600	27,500	44,500	61,400	160,000

²⁶ eContent-ohjelman (2001–2005) täytäntöönpanoon liittyvät summat on lisättävä vuosien 2005, 2006 ja 2007 maksumäärärahoihin.

b) Tekninen ja hallinnollinen apu ja tukimenot (vrt. kohta 6.1.2)

09 01 04 02 miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Maksusitoumus- määrärahat	0,900	0,600	0,800	0,700	3,000
Maksumäärärahat					
2005	0,400	-	-	-	0,400
2006	0,500	0,300	-	-	0,800
2007		0,300	0,475	-	0,775
2008			0,325	0,450	0,775
2009 ja seur. vuodet				0,250	0,250
Yhteensä	0,900	0,600	0,800	0,700	3,000

09 03 02 + 09 01 04 02 – miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

a+b yhteensä	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Maksusitoumus- määrärahat	27,500	28,100	45,300	62,100	163,000
Maksumäärärahat					
2005	9,400	-	-	-	9,400
2006	13,500	8,300	-	-	21,800
2007	4,600	16,300	16,475	-	37,375
2008		3,500	22,825	23,050	49,375
2009 ja seur. vuodet			6,000	39,050	45,050
Yhteensä	27,500	28,100	45,300	62,100	163,000

c) Henkilöstö- ja muiden hallintomenojen kokonaisvaikutus rahoitukseen (vrt. kohdat 7.2 ja 7.3)

miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Maksusitoumus- määrärahat / maksumäärärahat	1,982	1,982	1,982	1,982	7,928

a+b+c YHTEENSÄ	2005	2006	2007	2008	2009 ja seur. vuodet	Yhteensä
Maksusitoumus- määrärahat	29,482	30,082	47,282	64,082		170,928
Maksumäärärahat	11,382	23,782	39,357	51,357	45,050	170,928

2.4. Yhteensopivuus ohjelmasuunnitelman ja rahoitusnäkyvien kanssa

- ☒ Ehdotus on tehdyn ohjelmasuunnitelman mukainen.
- ☐ Ehdotus edellyttää rahoitusnäkyvien kyseisen otsakkeen ohjelmasuunnitelman muuttamista.
- ☐ Tämä voi edellyttää toimielinten sopimuksen määräysten soveltamista.

Tämänhetkessä ohjelmasuunnitelmassa, joka on johdettu eContent-ohjelman pohjalta, päädytään 27,6 miljoonaan euroon vuodelle 2005 ja 28,5 miljoonaan euroon vuodelle 2006.

Ehdotetulla ohjelmalla jatketaan osittain sen edeltäjää (julkisen sektorin tietoa koskevaa ohjelmaa). Uutena painotuksena on paikatiedon käyttö rajatylittävissä palveluissa (esim. matkaviestintä). Joitakin toimia jätetään pois (suoraan markkinoihin liittyvät toimet) tai jatketaan muutetulla lähestymistavalla (toimet erityisesti monikielisen sisällön edistämiseksi). Uudet painotukset kohdistuvat kulttuuri- ja koulutussisällön monikielisyysnäkökohtiin sekä tieteelliseen ja sivistykselliseen sisältöön.

Muutoksia on tehty, jotta voitaisiin reagoida poliittisiin painotuksiin (sellaisina kuin ne on kuvattu eEuropan yhteydessä) ja teknologian kehittymiseen. Ohjelma heijastaa sitä, että laajakaistainfrastruktuurien ja kolmannen sukupolven matkaviestintäverkkojen käyttöönotto riippuu kriittisesti sopivan sisällön saatavuudesta.

Edeltäjäohjelmaan verrattuna ehdotetaan paitsi pienempää määrää demonstraatiohankkeita tarkoin kohdennetuilla alueilla myös mukautettua lähestymistapaa, eli parhaiden toimintatapojen kokeiluun liittyviä aihepiirikohtaisia verkkoja, jolloin voitaisiin paremmin yhdistää voimavaroja ja tietämystä (vähemmän hankkeita, suurempi kerrannaisvaikutus) ja siten maksimoida ohjelman vaikutukset.

- Toimintalinjassa *"Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen"* taataan julkisen sektorin tiedon jatkuvuus. Joukko lisätoimia on kuitenkin katsottu tarpeelliseksi koulutukseen ja kulttuuriin liittyvän digitaalisen sisällön tuotannon, jakelun ja käytön tiettyjen näkökohtien selvittämiseksi, koska ne eivät kuulu minkään muiden yhteisön ohjelmien piiriin eivätkä edeltävän eContent-ohjelman piiriin.
- Toimintalinjassa *"Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen"* otetaan käyttöön uusi toimenpidekokonaisuus. Näillä kokeisiin perustuvilla toimilla tuetaan digitaalisen sisällön rikastamista levittämällä sen luomiseen, käyttöön ja jakeluun liittyvien tietämysteknologioiden käyttöä. Toimintalinjat on kohdennettu erityiskohderyhmiin ja erityisesti koulutus- ja kulttuurisisältöön.

Näitä toimia ja toimijayhteisöjä laajennetaan asteittain, ja täydellinen laajuus saavutetaan vuosina 2007 ja 2008.

Tämä tarkoittaa sitä, että ohjelmasuunnitelmassa otetaan huomioon seuraavaa:

- 1) nykyisten toimien jatkuvuus ja toimijayhteisöjen vaiheittainen kasvattaminen;
- 2) uusia toimia käynnistetään asteittain kriittisen massan saavuttamiseksi varhaisissa vaiheissa, ja täysimittainen toiminta saavutetaan vuodesta 2007 ja 2008;
- 3) samankaltaisista ohjelmista saatu kokemus, joka osoittaa, että uusien jäsenvaltioiden osallistuminen tiivistyy ajan mittaan ja saavuttaa täyden laajuuden ohjelman myöhäisemmissä vaiheissa. Siksi toimijayhteisön rakentamiseen tarvitaan laajennettua lähestymistapaa varsinkin tällaisessa sisältöä koskevassa ohjelmassa, jossa uusilla kielillä ja kulttuureilla tulee olemaan näkyvä rooli.

Edellä mainituista syistä budjetin määrärahojen suunnittelussa otetaan asteittainen lähestymistapa kohti täysimittaista laajuutta vuodesta 2007 eteenpäin. Vuosien 2006 ja 2007 kasvua rajoittaa kuitenkin se, että ensimmäinen tarjouspyyntö julkaistaan loppukeväästä 2005 ja se kattaa vuoden 2005 budjetin ja suuren osan vuoden 2006 budjetista.

2.5. Vaikutukset tuloihin

- X Ei vaikuta tuloihin (kyseessä ovat toimenpiteen toteuttamiseen liittyvät tekniset näkökohdat).

3. BUDJETTITIEDOT

Menolaji		Uusi	EFTA osallistuu	Ehdokasmaat osallistuvat	Rahoitus-näkymien otsake
Ei-pakoll.	JM	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	N 3

4. OIKEUSPERUSTA

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 157 artiklan 3 kohta

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös .../.../EY digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamista Euroopassa koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman perustamisesta

5. KUVAUS JA PERUSTELUT

5.1. Yhteisön tuen tarve

5.1.1. Toiminnan tavoitteet ja yhteisön tuen tarve

Ehdotetun ohjelman yleistavoite on *parantaa digitaalisen sisällön saavutettavuutta, käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä Euroopassa ja helpottaa siten tiedon ja tietämyksen luontia ja levittämistä yleistä etua palvelevilla aloilla EU:n tasolla.*

eContentplus-ehdotus kattaa kolme erityistavoitetta:

- Eurooppalaisen digitaalisen sisällön saavutettavuuden helpottaminen
- Laadun parantaminen edistämällä digitaaliseen sisältöön liittyviä parhaita toimintatapoja
- Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen.

5.1.2. Ennakkoarviointiin liittyvät toimenpiteet

Ennakkoarviointi kattaa laajan joukon toimia muutamalta viime vuodelta.

Ehdotus perustuu komission tiedonantoon²⁷ neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle *eContent*-ohjelman väliarvioinnista ja tiettyjen kuulemisten tuloksiin, joista käy selvästi ilmi, että aihetta pidetään erittäin tärkeänä monille taloudellisille ja yhteiskunnallisille toimijoille ja että monilla aloilla on edelleen esteitä, jotka tekevät yhteisön tason toimet toivottaviksi.

Tämän ehdotuksen laadinnassa on otettu huomioon keskustelut toteutettavista toimista vastaavien komission yksiköiden kanssa (kuten sisämarkkinoista, koulutuksesta ja kulttuurista ja yritystoiminnasta vastaavien yksiköiden sekä Eurostatin kanssa).

Digitaalisen sisällön laajaa ja tuloksellista käyttöönottoa pidetään tärkeänä tekijänä *eEuropan* tulosten saavuttamisen kannalta; nopeiden, jatkuvasti auki olevien laajakaistayhteyksien yleistymisen alkaa lisätä digitaalisen verkkosisällön kysyntää. Laajakaista-Internetin laajamittainen käyttöönotto riippuu kuitenkin ratkaisevasti sopivan digitaalis sisällön saatavuudesta. Samoin matkaviestinnän kehittyneiden palvelujen (3G jne.) yleistymisvauhti riippuu laajasta digitaalisen sisällön saatavuudesta ja saavutettavuudesta.

Ehdotuksessa on myös otettu huomioon tietämys- ja sisältötekniikan viimeaikainen ja meneillään oleva kehitys, joka on avannut mahdollisuuksia parantaa digitaalisen sisällön saatavuutta ja yksinkertaistaa merkittävästi sen koostamista ja uudelleenkäyttöä tuotteissa ja palveluissa.

Tämän kehityksen rinnalla EU:ssa on säädetty uutta lainsäädäntöä, kuten direktiivi julkisen sektorin tiedon uudelleenkäytöstä²⁸ ja tekijänoikeusdirektiivi²⁹, jota ollaan parhaillaan siirtämässä jäsenvaltioiden lainsäädäntöön. Kummankin direktiivin tarkoitus on tukea digitaalisen sisällön tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoita.

Tämän kehityksen odotetaan tuottavan hyötyä digitaaliseen sisältöön perustuvien sovellusten, lisääntyneen tuottavuuden ja innovoinnin sekä parempien tietotuotteiden ja -palvelujen muodossa. Tällä on myönteinen vaikutus *eEurope 2005*:ssä edistettäviin sovelluksiin ja palveluihin eli sähköiseen hallintoon, terveydenhuoltoon, liiketoimintaan ja opiskeluun liittyvään sisältöön. Hyöty ei ole pelkästään taloudellista, vaan sillä on myös yhteiskunnallista ulottuvuutta.

eContentplus-ehdotuksessa yksilöidään sellaisia yleistä etua palvelevia aloja Euroopassa, joilla markkinavoimat eivät kykene turvaamaan riittäviä investointeja. Sillä pyritään luomaan olosuhteet, joissa digitaalinen sisältö on laajemmin saatavissa ja käytettävissä ja joissa

²⁷ KOM(2003) 591, komission antama 10. lokakuuta 2003.

²⁸ Direktiivi 2003/98/EY, tehty 17 marraskuuta 2003.

²⁹ Direktiivi 2001/29/EY, annettu 22 päivänä kesäkuuta 2001.

digitaalisen sisällön saavutettavuuteen ja (uudelleen)käyttöön perustuvista palveluista saadaan tarpeen mukaan parempi taloudellinen tuotto.

Ohjelman tärkeyttä korostaa se tosiasia, että jäsenvaltioissa on käynnissä vain muutama laajuudeltaan ja kattavuudeltaan *eContentplus*in kanssa suoraan verrannollinen kansallinen ohjelma. Useimmissa maissa digitaalinen sisältö on osa laajempaa tieto- ja viestintäteknologiastrategiaa, mutta ei minkään erityisen toimintapolitiikan tai ohjelman aihe. Ehdotetut toimet täydentävät ja tukevat siten kansallisella ja alueellisella tasolla toteutettavia toimia.

Edellä esitetystä voidaan tehdä kaksi käytännön päätelmää:

- on olemassa yhteisymmärrys **Euroopan tason toimilla saatavasta lisäarvosta** pyrittäessä luomaan laajalti saatavia ja käyttökelpoisia digitaaliseen sisältöön perustuvia palveluja, jotka helpottavat tiedon ja tietämyksen levittämistä – yhteiskunnassa ja liike-elämässä, koulutuksessa ja tutkimuksessa – EU:n tasolla.
- on olemassa yhteisymmärrys mahdollisuudesta jatkaa ja tehostaa **yhteisön ohjelmaa** ottaen huomioon *eContent*-ohjelman sekä teknologian, markkinoiden ja lainsäädäntöympäristön kehittymisen saavutukset, samoin kuin todennäköisesti edessä olevat muutokset, ja sisällyttämällä siihen laatua lisääviä tekijöitä, jotka kohdentavat ja keskittävät toimia vähentämättä kohderyhmän saamaa hyötyä.

Edeltävän perusteella ja ottaen huomioon muista yhteisön ohjelmista saadut kokemukset, komissio on laatinut budjettipääosaston joulukuussa 2001 julkaiseman ennakoarvointioppaan perusteella asiaa koskevan ennakoarvointikertomuksen.

Tämän arvointikertomuksen sisältö on kokonaan sisällytetty päätöksen perusteluihin ja rahoitusselvitykseen.

5.1.3. Jälkiarvioinnin perusteella toteutettavat toimenpiteet

Saatua kokemusta voidaan tarkastella kahdesta eri näkökulmasta:

- (a) ohjelman suunnitteluun soveltuva kokemus
- (b) ohjelman hallintoon soveltuva kokemus.

eContent-ohjelman väliarvion kolme keskeistä tulosta ovat seuraavat³⁰:

- (1) Ohjelman interventiologiikka on hyvin suunniteltu ja kohdealueet ovat tarkoituksenmukaisia yhteisön toimien kannalta.
- (2) Ohjelman toimia ja kohteita tulisi tarkentaa, jotta yhteisön rahoituksen hyöty voitaisiin maksimoida.
- (3) Monikielisyyden ja lokalisoinnin tulisi olla hankkeiden sisäänrakennettu ominaisuus eikä tietyn toimintalinjan aihe.

³⁰ KOM(2003) 591.

eContent-ohjelman interventio- ja pedagogiikka säilytetään, mutta sitä sovitetaan oikeudellisten puitteiden, teknologian kehittymisen ja muuttuneen markkinatilanteen mukaan. Monikielisuudesta ja sisällön lokalisoinnista on tullut poikkialaisia teemoja, joita on sovellettava kaikkiin tuettaviin hankkeisiin/toimenpiteisiin.

Kantavana periaatteena on maksimoida vaikutukset myös muihin toimijoihin kuin ohjelman osallistujiin. Osallistujien ja tavoitteiden tarkentaminen on tässä avuksi. Tämä tuntuisi oikeutetulta sikäläkin, että digitaalisisältöala on kypsempi kuin eContent-ohjelman laatimisen aikoihin.

5.2. Suunnitellut toimet ja yhteisön rahoitustukea koskevat yksityiskohtaiset säännöt

Kaavailtuja toimia on kolme:

- (1) Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen
- (2) Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen
- (3) Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen.

Nämä toimet kattavat tarkasti määritellyt kohdealueet. Ohjelma painottuu *laadukkaaseen* sisältöön, jolla voidaan levittää tietoa ja tietämystä, eikä niinkään saatavilla olevan sisällön *lisäämiseen*. Sisällön laadun käsite perustuu *sisällön rikastamisen* käsitteeseen eli siihen, kun sisältöön liitetään sovitun muotoinen ja tarkoituksenmukainen kuvaus itsestään³¹. Sisällön rikastaminen edellyttää automaattisia tai puoliautomaattisia välineitä, jotka tukevat metatiedon ja ontologioiden kustannustehokasta tuotantoa ja ylläpitoa. Tällaisia välineitä alkaa olla saatavana yhteisön tutkimusohjelmien tuloksena³².

Ohjelmassa rahoitetaan hankkeita, joissa on tarkoitus parantaa digitaalisen sisällön suunnitteluun, kehittämiseen, saavutettavuuteen ja jakeluun liittyviä menetelmiä, välineitä, prosesseja ja palveluja. Siinä helpotetaan tietämyksen, kokemuksen ja hyvien toimintatapojen siirtoa, koordinoitavia ja hedelmällisiä vuorovaikutusta sisältösektorien, sisällön tarjoajien ja käyttäjien kesken. Tätä varten ohjelmassa pyritään käyttämään parhaita toimintatapoja yleensä aihepiirikohtaisissa ryhmissä ja verkoissa, joissa tuodaan yhteen joukko sidosryhmiä annetun teknologisen ja organisatorisen tavoitteen ääreen.

5.3. Toteutusmenetelmät

Ehdotuksen toteuttamismenetelmissä noudatetaan yleisesti ottaen tavanomaista yhteisön lähestymistapaa rahoitustukeen ja yhteisrahoitukseen, joista päätetään yksityiskohtaisen rahoitushakemuksen perusteella. Mukana on myös yhteisön kokonaan rahoittamia osia, kuten liitännäistoimet, joilla edistetään ohjelman toteutusta tai tulevien toimien valmistelua.

Ohjelman hallinnoinnista vastaa keskustasolla komissio. Määrärahalla on tarkoitus kattaa kulut, joita aiheutuu ohjelman tavoitteeseen välittömästi liittyvistä selvityksistä,

³¹ Metatieto (tietoa koskeva tieto) voi sisältää useita tietämys- tai tietoluokkia, kuten taustan, kontekstin, sisällön tyypin, muodon, kielen, käyttäjän oikeudet ja tekijänoikeudet. Sisällön täydentäminen voi osaltaan parantaa haettavuutta, koostettavuutta, uudelleenkäytävyyttä, tunnistamista, monikielisyyttä, tietosuoja- ja digitaalisia oikeuksia hajautetuissa sisältökokoelmissa.

³² Viittaus 5. ja 6. puiteohjelmaan.

asiantuntijoiden kokouksista, tiedottamisesta, konferensseista ja julkaisuista, sekä kaikki muut teknisestä ja hallinnollisesta avusta aiheutuvat kulut, joihin ei liity viranomaisten tehtäviä.

6. RAHOITUSVAIKUTUKSET

6.1. Kokonaisrahoitusvaikutus (koko ohjelmakaudeksi)

6.1.1. Rahoitustuki (maksusitoumusmäärärahat)

Maksusitoumusmäärärahat, miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Jakautuminen	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen	14,000	11,000	17,000	21,000	63,000
Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen	10,800	14,500	24,000	36,200	85,500
Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen	1,800	2,000	3,500	4,200	11,500
YHTEENSÄ	26,600	27,500	44,500	61,400	160,000

Rahoituksen jakautuminen näiden kolmen toimen kesken on ohjeellinen ja tehty neuvoston päätösluonnoksen liitteessä III esitetyn jakautumisen keskiarvon mukaan.

6.1.2 Tekninen ja hallinnollinen apu, tukimenot ja tietotekniikkakustannukset (maksusitoumusmäärärahat)

Maksusitoumusmäärärahat, miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Tekninen ja hallinnollinen apu (verkkosivusto, toimitukselliset palvelut, hankkeiden arviointi jne.)	0,750	0,475	0,675	0,600	2,500
Tiedotus, julkaisut, viestintä	0,150	0,125	0,125	0,100	0,500
YHTEENSÄ	0,900	0,600	0,800	0,700	3,000

Kokouskulut laskutetaan budjettikohdasta 09 01 02.

6.2. Toimenpidekohtainen kustannuslaskelma (koko ohjelmakaudeksi)

Maksusitoumusmäärärahat, miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Jakautuminen	Suoritteen tyyppi (hankkeet, asiakirjat)	Suoritteiden määrä 4 vuoden kuluessa	Yksikkö-kustannus keskimäärin	Kokonais-kustannukset (yhteensä 4 vuodeksi)
Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen	Julkisen sektorin tieto	6	2,000	12,000
	Paikkatieto	5	3,100	15,500
	Eurooppalaiset tietämyskeskittymät	5	4,100	20,500
	Kulttuuri- ja tiederesurssien saavutettavuus	5	3,000	15,000
	Yhteensä	21		63,000
Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen	Parhaat toimintatavat	4	8,000	32,000
	Aihepiirikohtaiset verkot	5	5,300	26,500
	Hankkeet	9	3,000	27,000
	Yhteensä	18		85,500
Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen	Liitännäistoimenpiteet	8	0,800	6,400
	Tietojen vaihto, selvitykset	8	0,500	4,000
	Konferenssit, työpajat	2	0,300	0,600
	Ohjelman arviointi	2	0,250	0,500
	Yhteensä	20		11,500
KOKONAIS-KUSTANNUKSET				160,000

* Vuotuiset keskimääräiset suoritteet

Vuotuiset kohdetuotokset on laskettu ohjelman budjetin seuraavan yleisjakauman perusteella:

- Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen: 35–45 %
- Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen: 50–60 %
- Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen: 6–10 %

7. VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖÖN JA HALLINTOMENOIHIIN

7.1. Vaikutus henkilöstöön

Toimen laji		Toimenpiteen hallinnointiin tarvittava nykyinen ja/tai uusi henkilöstö		Yhteensä	Tehtävän kuvaus
		Vakinaisten toimien määrä	Väliaikaisten toimien määrä		
Virkamiehet tai väliaikaiset toimihenkilöt	A	9		9	Ohjelman hallinnointi (ehdotuspyynnöt, työohjelma, komission menettelyt), hankkeiden hallinnointi, kustannusten valvonta
	B	3		3	
	C	3		3	
Muu henkilöstö			2 kansallista asiantuntijaa ³³	2	Hankkeiden tekninen apu
Yhteensä		15	2	17	

Muita kuin pääosaston olemassa olevia resursseja ei ole tarkoitus käyttää.

7.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus

Henkilöstön laji	Määrä euroina	Laskutapa
Virkamiehet	1,620 000	15x108 000
Väliaikaiset toimihenkilöt	86 000 (ks. alaviite)	2x43 000
Muu henkilöstö		
Yhteensä	1,706 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

³³ Odotettu EFTA:n osallistuminen henkilöstön osalta.

7.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot

Budjettikohta (numero ja nimike)	Määrä euroina	Laskutapa (Vuotuiset kustannukset)
Kokonaismääräraha 09 01 02		
Virkamatkat	56 000	80 virkamatkaa x 700 euroa vuodessa EU:ssa
Konferenssit	100 000	Konferensseja - vuodessa
Pakolliset komiteat	60 000	3 vuotuista kokousta x 1 osallistuja x 25 jäsenvaltiota x 800 euroa
Ei-pakolliset komiteat	60 000	3 vuotuista kokousta sidosryhmien välillä (20 osallistujaa x 1 000 euroa per kokous)
Tietojärjestelmät (A-5001/A-4300)	-	-
Muut menot: A osa (eriteltävä)	-	-
Yhteensä	276 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

Henkilöstö- ja hallintoresurssien tarve katetaan hallinnoivalle pääosastolle vuotuisessa määrärahaajaottelussa myönnetystä osuudesta.

8. SEURANTA JA ARVIOINTI

8.1. Seurantajärjestelmä

Komission virkamiehet vastaavat ohjelman toteuttamisesta ja valvonnasta. Ohjelmien jatkuva valvonta perustuu suoraan edunsaajien antamista toimintaa ja taloutta koskevista väli- ja loppuraporteista saataviin tietoihin, joihin kuuluvat myös valintaprosessissa asetetut suorituskriteerit.

Ohjelman laadukkaan toteuttamisen takaamiseksi tehdään säännöllisesti vierailuja hankkeiden toteuttamispaikoille, ja ohjelman osallistujien toiminnasta pyydetään säännöllistä palautetta.

Kaikilta hankkeilta ja toimilta edellytetään omaa sisäistä arviointia tai järjestelmää ulkoisten tai sisäisten asiantuntijoiden suorittamaa arviointia varten sekä suoritusindikaattoreita ja seurantaohjeita.

Kertaluonteisten toimien kuten seminaarien ja konferenssien osalta suoritetaan valvonta paikan päällä tekemällä pistokokeita ja/tai kiinnittämällä huomiota riskitekijöihin.

8.2. Arvioinnin yksityiskohtaiset säännöt ja arviointijaksot

Ohjelman toisena vuonna siitä tehdään väliarviointi. Toiminnan vaikutuksiin keskittyvä jälkiarviointi tehdään ohjelman päätteeksi.

Arviointia varten on määritetty seuraavat indikaattorit:

Yleiset tavoitteet	Indikaattorit
☐ <i>parantaa digitaalisen sisällön saavutettavuutta, käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä Euroopassa helpottamalla tiedon ja tietämyksen luontia ja levittämistä yleistä etua palvelevilla aloilla EU:n tasolla</i>	- Määrälliset ja laadulliset tiedot toiminnasta, toimista tehtävät raportit ja toimien tulokset - Määrälliset ja laadulliset tiedot osallistujien ohjelman tuloksiin liittyvistä käsityksistä
Toiminnalliset tavoitteet	Indikaattorit
1. Digitaalisen sisällön saavutettavuuden, käytön ja hyödyntämisen helpottaminen	Määrälliset ja laadulliset tiedot sidosryhmien välisten verkkojen ja liittoutumien perustamisesta sekä uusien palvelujen luonnista julkisen sektorin tiedon, spatiaalisen tiedon ja digitaalisen opiskelu- ja kulttuurisisällön alalla.
2. Digitaalisen sisällön laadun parantaminen ja siihen liittyvien parhaiden toimintatapojen edistäminen	Parhaiden toimintatapojen määrä ja kattavuus menetelmissä, prosesseissa ja toimenpiteissä, joilla parannetaan digitaalisen sisällön luonnin, käytön ja jakelun laatua, tehokkuutta, tuloksellisuutta ja taloudellisuutta julkisen sektorin tiedon saatavuuden, spatiaalisen tiedon sekä opiskelun ja kulttuurin alalla. Sellaisten kokeiden määrä ja kattavuus, joilla osoitetaan digitaalisen sisällön haettavuus, käytettävyys, uudelleenkäytettävyys, koostettavuus ja yhteentoimivuus monikielisissä ja -kulttuurisissa ympäristöissä julkisen sektorin tiedon saatavuuden, spatiaalisen tiedon sekä opiskelun ja kulttuurin alalla.
3. Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen	Tietoisuuden lisäämistoimien, vertailuanalysien, valvonta- ja analysointivälineiden kattavuus sekä tulosten levittäminen.

9. PETOSTEN TORJUNTATOIMET

Kaikissa rahoituspäätöksissä sekä komission ja edunsaajien välisissä sopimuksissa taataan komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle mahdollisuus tehdä tarkastus yhteisön avustuksen edunsaajan luona ja mahdollisuus vaatia todisteet sopimusten ja oikeudellisten sitoumusten puitteissa kirjatuista menoista viiden vuoden ajan sopimuskauden päättymisestä. Mikäli tarpeelliseksi katsotaan, järjestetään paikan päällä tehtäviä tarkastuksia.

Avustusten edunsaajien on laadittava selvitys hankkeesta ja sen kuluista. Ne tarkastetaan sekä kustannuslajien että niiden tukikelpoisuuden osalta yhteisön avustukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti sekä sopimusehdot, taloudelliset näkökohdat ja moitteettoman varainhoidon periaatteet huomioon ottaen.

Rahoitussopimukseen liitetään tiedot rahoituksen hallinnosta ja sen käytöstä niiden menojen määrittelemiseksi, joihin sopimuksen alainen rahoitus on käytettävissä. Yhteisön varoilla katettavia edunsaajan kirjanpitoon merkittäviä todellisia, tunnistettavia ja tarkistettavia kustannuksia voidaan tarvittaessa rajoittaa myönnettyjen avustusten valvonnan ja tilintarkastuksen (sekä rahoituskohteiden valinnan) helpottamiseksi.

Hankintojen osalta komissio voi määrätä hallinnollisia tai taloudellisia seuraamuksia uuden varainhoitoasetuksen 93 ja 96 artiklan mukaisesti poissuljetulle ehdokkaalle tai tarjoajalle.

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 13.2.2004
KOM(2004) 96 slutlig

2004/0025 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

**om inrättandet av ett flerårigt gemenskapsprogram för att göra digitalt innehåll
i Europa mer tillgängligt, användbart och exploaterbart**

(framlagt av kommissionen)

{SEK(2004)169}

MOTIVERING

1. Inledning

Marknaden för digitalt innehåll har förändrats sedan starten av *eContent*-programmet¹. De förändringar som skett överensstämmer inte helt och hållet med de förändringar man hade räknat med när programmet startades. Inte heller har förändringarna varit så omfattande som man hade trott att de skulle bli. Utvecklingen på marknaderna för informations- och kommunikationsteknik (IKT) har bromsats upp generellt sett, och detta har i sin tur haft negativa konsekvenser för informationsmarknaden. Utvecklingen har dock fortsatt – i form av införande av ny teknik samt utveckling och innovation på det tekniska området – och idag ser vi åter tillväxt inom många sektorer, däribland informationsmarknaden.

Uppbyggnaden av bredbandsförbindelser, som medger ständig uppkoppling med höga överföringshastigheter, börjar nu stimulera efterfrågan på digitalt online-innehåll. En framgångsrik uppbyggnad av bredbandiga Internet-förbindelser är dock starkt beroende av tillgången på passande digitalt innehåll – något som också konstaterades i *eEurope 2005*². Utvecklingstakten när det gäller att ta till sig avancerade tjänster för mobila användare (3G och framåt) är också beroende av att det finns tillgång till en stor mångfald av digitalt innehåll och av att detta innehåll är åtkomligt. På senare tid har utvecklingen inom kunskaps- och innehållsteknik gjort det möjligt att göra digitalt innehåll mer tillgängligt och att i hög grad förenkla sammanställningen av sådant innehåll och vidareutnyttja det i produkter och tjänster.

Parallellt med denna utveckling har ny lagstiftning antagits i unionen. Exempel på sådan lagstiftning är direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn³ och direktivet om upphovsrätt⁴, som för närvarande håller på att införlivas med nationell lagstiftning. Syftet med båda dessa direktiv är att främja en inre marknad för produkter och tjänster som bygger på digitalt innehåll.

Denna utveckling förväntas ge vinster – genom tillämpningar som bygger på digitalt innehåll – i form av ökad produktivitet och innovation samt bättre informationsprodukter och informationstjänster som har en positiv inverkan på innehåll, tillämpningar och tjänster med anknytning till *eGovernment*, *eHealth*, *eBusiness* och *eLearning* i enlighet med föreslagna satsningar i *eEurope 2005*. Dessa vinster är inte bara ekonomiska; de kommer också att komma samhället till nytta.

Innehållsmarknaden omfattar media och förlagsverksamhet, online-databaser samt andra kommersiella tjänster. Dess värde uppskattades till 515 miljarder euro år 2002⁵. Digitalt innehåll utgör fortfarande endast en liten del av denna marknad som traditionellt domineras av filmer, TV-program, böcker, videor, musik, CD-skivor och postorderkataloger.

Konvergens inom media, samt Internets världsomspännande räckvidd, har gjort digitalt innehåll till en potentiellt lukrativ tillgång. När det gäller utnyttjandet av digitalt innehåll finns det dock hinder i Europa. I synnerhet är det hinder som har att göra med mångfalden – i fråga om språk, kulturer och arbetssätt i offentliga förvaltningar och företag – som påverkar inrättandet av europeiska gränsöverskridande tjänster som bygger på digitalt innehåll.

¹ Rådets beslut 2001/48/EG av den 22 december 2000.

² KOM(2002) 263.

³ Direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003.

⁴ 2001/29/EG, antaget den 22 juni 2001.

⁵ European Information Technology Observatory – EITO 2003.

Dessa hinder diskuteras i det aktuella förslaget om *eContentplus* (2005–2008). Där utpekas också områden av intresse för allmänheten i Europa där marknadskrafterna misslyckas med att generera erforderliga investeringar. *eContentplus* syftar till att skapa förutsättningar för ett mer allmänt tillträde till och utnyttjande av digitalt innehåll och, vid behov, skapa förutsättningar för större ekonomiskt utbyte av tjänster som bygger på tillgång till och (vidare)utnyttjande av digitalt innehåll. Programmet kommer därför även i fortsättningen att ge ett betydelsefullt bidrag till *eEurope*-strategin inom sektorer som e-learning, e-government etc.

I det förslag till nytt program som presenteras nedan ägnas vederbörlig uppmärksamhet åt de resultat som uppnåtts genom nuvarande program samt åt den utveckling som skett i fråga om teknik, marknader och lagstiftning. Dessutom beaktas ytterligare förändringar, i fråga om inriktning, som sannolikt kommer att inträffa.

2. Den växande betydelsen av digitalt innehåll

Att digitalt innehåll idag får allt större betydelse kan tillskrivas två viktiga innovationer: digitaliseringen av traditionella medieformer (t.ex. text, bilder, video och audio) samt framväxten av Internet som en plattform för integrering och som en kanal för distribution av innehållsresurser. Tack vare dessa innovationer har en stor mängd information blivit tillgänglig för användare. Innovationerna har dessutom omvandlat sektorn för innehållsdistribution och i grunden förändrat det sätt på vilket företag, offentliga förvaltningar och regeringar växelverkar med varandra och med folk i allmänhet.

På senare tid har företag och regeringar börjat försöka dra nytta av den potential som finns hos Internet för att främja effektivitet och tillväxt. Inrättandet av ett regelverk i Europa till stöd för gränsöverskridande handel och tjänster online,⁶ tillsammans med massiva kapitalinvesteringar i infrastruktur som finansieras av både offentlig och privat sektor, vittnar om den betydelse som online-miljön har fått i dagens ekonomi. Påtryckningar via lagstiftning har också använts för att få medborgarna uppkopplade mot Internet. Under de tre år som gått efter antagandet av EU-förordningen om tillträde till accessnät⁷ har Internetanvändningen ökat markant i unionen, i synnerhet bland privatpersoner. Nästan 100 % av alla företag, regeringskanslier och utbildningsinstitutioner är nu uppkopplade. För privatpersoner är siffran 50 %. Prioriteringarna har nu ändrats så att man idag ger utbyggnaden av *bredbandiga* Internetförbindelser högsta prioritet. Fördelen för användarna är uppenbar – hastighet. Detta förväntas i sin tur stimulera användarnas efterfrågan på en större mångfald av olika produkter och tjänster som bygger på digitalt innehåll.

I takt med att online-miljön får en allt större roll när det gäller spridning av kunskap och information, blir efterfrågan på digitalt innehåll av god kvalitet ofrånkomlig. Frågan är inte längre huruvida man kan hitta information, utan huruvida den är tillförlitlig, fullständig och kan skraddarsys efter användarnas behov. Det paradigmskifte som äger rum på informationsmarknaden går från kvantitet till kvalitet.

Innehållsleverantörer har idag en sådan position att de är väl skickade att kombinera det mervärde som erhålls genom utnyttjande av digitala medieformer med de effektivitetsvinster som online-transaktioner medför. Att skapa ”mervärde” omfattar dock mer än enbart insamling av innehåll från olika källor eller omförpackning av innehåll för olika smaker och

⁶ Direktiven om e-handel (22 maj 2001) och elektronisk fakturering (20 december 2001) samt direktivet och förordningen (7 maj 2002) om mervärdesskatt på digitala lager.

⁷ Förordning 2887/2000/EG, antagen den 18 december 2000.

behov på marknaden. Den *kvalitetskomponent* som saknas i merparten av det innehåll som för närvarande är tillgängligt, kommer att infinna sig när innehållet berikas med särskild kunskap eller information som är relevant för den tillämpning som innehållet är avsett för. En ny generation av webbt teknik – som bygger på en vokabulär som datorer både kan förstå och bearbeta – kan åstadkomma just detta. Kunskapsberikat digitalt innehåll ger innehållsleverantörer möjlighet att öka kompatibiliteten och höja kvaliteten på alla innehållsbaserade produkter och tjänster.

Digitalt innehåll av god kvalitet måste tillgodose alla européers behov: den breda allmänheten, studenter, forskare och företagsanvändare som vill öka sin kunskap på ett enkelt och effektivt sätt. Det måste också tillgodose behoven hos innehållsleverantörer och andra ”vidareutnyttjare” som vill utnyttja digitala innehållsresurser för att skapa produkter och tjänster med mervärde – oberoende av geografisk belägenhet och språk.

3. En föränderlig miljö

Efter starten av *eContent*-programmet i början av 2001 har det skett betydande förändringar i det teknologiska landskapet, i lagstiftningen och på marknaden.

3.1. Ett teknologiskt landskap under utveckling

Tillgång till Internet håller på att bli en handelsvara. Lägre priser på hårdvara för bearbetning, överföring och lagring av data har lett till att de mer priskänsliga hushållsmarknaderna nu utgör en växande andel av de ursprungligen yrkes- och företagsorienterade marknaderna för persondatorer och Internetoperatörer. Informationstjänster där offentlig information tillhandahålls online, exempelvis från myndigheter och sjukvårdsorganisationer, håller på att växa fram som ett komplement till de specialiserade företagstjänsterna.

Nu när tredje generationens mobiltjänster håller på att tas i bruk i Europa, räknar man med att mobila tjänster som bygger på positionsberoende innehåll kommer att få ett uppsving. I Europa finns det nu ett stort utbud av olika tekniska lösningar som medger bredbandsanslutningar – de mest spridda är DSL (*Digital Subscriber Line*) och kabelmodem.

Den utveckling som har fört med sig allmänt spridd Internet-tillgång och ett överflöd av digitalt innehåll bestämmer också vilka utmaningar som vi kommer att stå inför i framtiden. De allra viktigaste är kanske de som har att göra med gemensamt utnyttjande av, tillgång till och användning av digitalt innehåll.

En grundförutsättning för att man skall kunna utnyttja distribuerade system fullt ut, exempelvis World Wide Web, är att man kan kombinera information och funktionalitet från olika system för användning i olika organisationer, tillämpningar och plattformar (driftskompatibilitet). Men det är inte gratis: innehåll måste berikas med metadata⁸ som är semantiskt väldefinierade.

Berikning av innehåll innebär att man ser till att innehållet (med tjänstebeskrivningar) kan förstås och bearbetas av maskiner, genom att knyta det till en formell och meningsfull beskrivning. Ändamålsenliga normer – som exempelvis kan omfatta beskrivande terminologi,

⁸ Metadata är information som knyts till ett dokument och som beskriver dess innehåll, format, språk m.m.

vokabulär, ontologier⁹ och format som måste följas för att informationen skall kunna bearbetas maskinellt – håller på att växa fram. För detta arbete krävs hel- eller halvautomatiska hjälpmedel för kostnadseffektivt skapande och underhåll av metadata och ontologier. Sådana verktyg håller också på att komma fram.

Metadata kan omfatta många kategorier av kunskap och information (t.ex. bakgrund, sammanhang, innehållstyp, format, språk, användarrättigheter och upphovsrätt). Berikning av innehåll kan således bidra till driftskompatibilitet och kvalitet genom att man tillhandahåller lösningar på frågor om vidareutnyttjande, flerspråkighet, sökbarhet, kombinerbarhet, autentisering och digitala rättigheter som omfattar distribuerade samlingar av digitalt innehåll.

Den systematiska berikningen av innehållskällor är en av de lösningar som tekniken ger när det gäller användarnas behov av innehåll av god *kvalitet*.

3.2. Ett nytt regelverk

Tre av gemenskapens rättsakter utgör viktiga framsteg i arbetet med att få fram ett passande regelverk för exploatering av digitala innehållsresurser.

Syftet med direktivet om information från den offentliga sektorn¹⁰ är att främja gränsöverskridande vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn. Detta skall åstadkommas genom att man upprättar samma grundläggande marknadsförutsättningar för alla aktörer på den europeiska informationsmarknaden när det gäller vidareutnyttjande av informationen. Direktivet förväntas främja utvecklingen av gemenskapsomfattande informationsprodukter och informationstjänster som bygger på information från den offentliga sektorn. Man räknar med att både privata organisationer och organisationer som har till uppgift att tillhandahålla offentliga tjänster kommer att bidra till denna utveckling.

Kommissionens har antagit en strategi som bygger på integrering när det gäller behandling av information från den offentliga sektorn. Lagstiftning kompletteras med åtgärder inom nuvarande eContent-program och med medvetandehöjande åtgärder bland aktörer i medlemsstaterna via den nyligen inrättade gruppen för främjande av digitala data från den offentliga sektorn. En av gruppens första insatser har varit att uppmuntra medlemsstaterna att upprätta förteckningar över tillgångar i syfte att få fram Europatäckande förteckningar över data från den offentliga sektorn.

Genom direktiv 2001/29 av den 22 maj 2001 (om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället) uppdateras regelverket för upphovsrätt och närstående rättigheter för att man skall kunna möta de utmaningar som ny teknik för med sig. Genom detta direktiv kommer gemenskapen och dess medlemsstater att ratificera 1996 års WIPO-fördrag (*World Intellectual Property Organisation*). Direktivet harmoniserar vissa aspekter av upphovsrätten inom unionen och medger vissa undantag, med hänvisning till allmänhetens intressen, till förmån för användarna (däribland konsumenter, bibliotek, utbildningsinstitutioner och personer med funktionshinder). Direktiv 2001/29 kommer att underlätta gränsöverskridande handel med varor och tjänster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter (i synnerhet i fråga om elektroniska produkter och tjänster).

⁹ Syftet med ontologier är att göra metadata "begripliga" för datorer: de bestämmer det sätt på vilket beskrivande termer är kopplade till varandra och används inom en viss intressedomän.

¹⁰ Direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003.

Direktiv 96/9 av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser är en tidigare åtgärd som harmoniserar lagstiftning om databaser, i synnerhet elektroniska databaser och online-databaser. Direktivet är den viktigaste rättsakten för reglering av användningen av elektroniska databaser och online-databaser. Databaser som uppvisar en egenart i den mening som avses i direktivet ges upphovsrättsligt skydd. Andra databaser, som är resultatet av betydande investeringar, kan komma i fråga för skydd genom rätt av sitt eget slag. Precis som i direktiv 2001/29 finns det också undantag, med hänvisning till allmänhetens intressen, till förmån för vissa användare.

3.3 Marknadsutveckling och hinder

Hittills har Internet varit kommersiellt framgångsrikt som ett distributionsmedium. Det har därvid kunnat erbjuda ett uppenbart mervärde jämfört med tidigare existerande media. Den datormiljö som Internet bygger på kan användas för att samla in, skraddarsy och arkivera innehåll samt för att generera statistik och skapa interaktivt innehåll och interaktiva tjänster. Dessa egenskaper utnyttjas för företagsinformation, e-lärande på företag och online-spel. Även om dessa områden i sig själva är nischområden, har de varit förhållandevis framgångsrika när det gäller att generera direkta vinster. Eftersom det rör sig om kommersiella marknader, där leverantörer av innehåll och tjänster har kapitalintressen, bör utvecklingen av dem huvudsakligen lämnas åt marknadskrafterna.

Kommersiella marknader tar dock inte nödvändigtvis hänsyn till allmänintressen. Vidare kan framväxten av allt fler hinder avskräcka företag från att investera i vissa marknader.

Mediekonvergens och Internets globala räckvidd har gjort digitalt innehåll till en potentiellt lukrativ tillgång. Samtidigt har dock farhågor beträffande piratkopiering och tillvaratagande av rättigheter, liksom osäkerhet kring vilka affärsmodeller som kommer att vara framgångsrika, fungerat som hinder för investeringar i nya tjänster. Den sektor som påverkas mest är underhållningssektorn, där sådana problem mellan ägare av innehåll, konsumentelektronikbranschen, konsumentorganisationer, programvarubranschen och nätoperatörer ännu inte har fått någon lösning. Innan man har löst dessa problem kommer audiovisuella alster inte att kunna distribueras till en bred publik via Internet¹¹.

Inom sektorn för informationsresurser är sådana farhågor mindre påtagliga. Dessa farhågor ersätts dock av andra problem, i synnerhet i Europa där förutsättningarna för resursernas utnyttjande i gemenskapstäckande tjänster inte är idealiska. Olikheter i lagstiftning och i fråga om teknisk, administrativ och kulturell praxis mellan medlemsstaterna förvärras genom gemenskapens språkliga mångfald. Sammantaget får detta konsekvenser för tillgängligheten och användbarheten hos innehållsresurser. Utvidgningen kommer att medföra ytterligare utmaningar till följd av ökningen av antalet språk och administrativa kulturer som skall omfattas av innehållstjänster.

De problem som uppstår i samband med inrättandet av gemenskapstäckande produkter och tjänster påverkar inte bara producenterna av dessa tjänster, utan får också negativa konsekvenser för användarna – både organisationer och enskilda medborgare.

Tillgången till tillförlitliga tjänster som bygger på information som finns hos offentliga organ (som exempelvis omfattar administrativa förfaranden, företagsprofiler, miljödata eller

¹¹ Det har hävdats att detta också beror på att bredbandsanslutningar inte är tillgängliga i tillräckligt hög utsträckning. Motargumentet – att utbyggnaden av bredbandsanslutningar inte kommer att få fart utan att det finns tillräckligt med bandbreddskrävande tillämpningar (t.ex. video) – kan också vara giltigt.

meteorologisk information) är av stort värde för företag som bedriver verksamhet på den inre marknaden, men också för allmänheten. Det finns en rättslig osäkerhet som beror på skillnader mellan medlemsstaterna i fråga om villkoren för vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn. Denna osäkerhet har medfört att det gränsöverskridande utnyttjandet av sådan information i produkter och tjänster, av organisationer inom den privata sektorn, har begränsats. Till detta kommer att de olikartade arbetssätten inom och mellan medlemsstater – när det gäller att samla in, lagra, förteckna och beskriva data från den offentliga sektorn – medför begränsningar vad gäller informationens driftskompatibilitet över gränserna. Och driftskompatibilitet är en förutsättning för att tjänsterna skall kunna skapas.

Geografiska data, dvs. data som kombinerar uppgifter om geografisk position med andra data och uppgifter, är integrerade i upp till 80 % av alla data som lagras hos institutioner inom den offentliga sektorn. Dessa kan utnyttjas som stöd för tillämpningar inom sådana områden som transport, samhällsutveckling, jordbruk, räddningstjänst och miljöskydd. Dessutom räknar man med att de kommer att spela en viktig roll i mobila kommunikationstjänster. Geografiska data, som bl.a. bygger på fjärranalys och teknik för kartframställning och övervakning, är särskilt känsliga för ”teknisk fragmentering”. Fragmentering hämmar tillväxtmöjligheterna i Europa för cirka 6 000 organisationer – både offentliga och privata – som sysslar med geografisk information.

Det tekniska lösningarna för översättning och lokalisering har utvecklats. Därmed minskar hindren – till följd av den flerspråkiga och mångkulturella karaktären hos den europeiska marknaden – för företag som har råd med tekniken och som har ett eget intresse av att nå en bredare marknad. Exempelvis växer marknaden för e-lärande på företag (96 % per år i Europa enligt IDC år 2002). Det står dock klart att en betydande andel av de europeiska användarna – skolbarn, studenter, forskare och vanliga medborgare – inte får del av utvecklingen eftersom de inte utgör någon massmarknad. För dem är det av avgörande betydelse att det finns tillgång till utbildningsmaterial av god kvalitet, som produceras av skolor och universitet, samt till omfattande digitala samlingar som förvaltas av forskningsinstitutioner och kulturella institutioner.

Hindren är inte bara av teknisk natur. I en del medlemsstater kan lagstiftningen medge avgiftsfri användning av innehåll för utbildningsändamål, men användning av samma innehåll i liknande sammanhang i andra medlemsstater kan utgöra brott mot upphovsrätten. Det råder också brist på kunskap och erfarenhet i fråga om användningen av system för förvaltning av digitala rättigheter för klarering av rättigheter. Detta är mest uttalat inom utbildningssektorn.

I gemenskapsomfattande tjänster måste man också ta hänsyn till att den europeiska marknaden är flerspråkig och mångkulturell. Användningen av lokaliseringsteknik, som medger gränsöverskridande sammanställning och distribution av flerspråkigt digitalt innehåll, innebär en merkostnad för producenterna. Det finns normer som beaktar användarnas behov av flerspråkiga lösningar för läromedel, indexering och sökning, metadata och ontologier. Enbart mångfalden bidrar dock till att det skapas ett tekniskt hinder. Och ibland är nationella marknader helt enkelt för små.

Det är alltså inte bara så att hindren kvarstår; de finns också i överflöd.

Den föreslagna gemenskapsåtgärden syftar därför till att skapa förutsättningar för att övervinna dessa hinder. Detta skall åstadkommas genom att åtgärden inriktas på metoder, hjälpmedel, processer och tjänster som har anknytning till digitalt innehåll av hög kvalitet (utformning, utveckling, tillgång och distribution), samtidigt som man lämnar själva

produktionen till marknadskrafterna och, i förekommande fall, knyter den till andra särskilda gemenskapsinitiativ.

4. eContent: vilka utmaningar finns kvar?

Föreliggande förslag utgör en uppföljning av det eContent-program som löper under en fyraårsperiod från januari 2001. Kommissionens meddelande¹² till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om halvtidsutvärderingen av eContent-programmet var förhållandevis positivt och redommenderade ett uppföljningsprogram med ett något smalare tillämpningsområde och en starkare fokusering i syfte att optimera effekten av programmet. De viktigaste rekommendationerna sammanfattas nedan. Dessa rekommendationer har också framhävts i slutsatserna från en rad särskilda samråd som hållits med berörda aktörer (samråd i anslutning till fastställandet av arbetsprogrammet för eContent samt möten med förvaltningskommittén för eContent-programmet, möten med *Digital Public Data Group* och andra särskilda möten som organiserats av ansvariga enheter inom kommissionen).

För det första: Gränsöverskridande informationsförmedling som bygger på användning av information från den offentliga sektorn är ett område där EU kan erbjuda betydande mervärde. Ökad uppmärksamhet bör ägnas åt användningen av metadata. Ett effektivt utnyttjande av teknik – för att optimera den ekonomiska livskraften på lång sikt – är en fråga som aktörerna på denna fortfarande unga marknad kommer att behöva ta ställning till.

För det andra: Lokalisering av innehåll – som behandlas i eContent som en separat fråga – bör beaktas i alla tjänster som gör anspråk på att ha en europeisk dimension. Lokaliseringsteknik och användningen av ändamålsenliga öppna standarder, som nu har fått en större spridning på kommersiella marknader, bör introduceras till gagn för samhället på områden såsom pedagogiskt, kulturellt och vetenskapligt innehåll. Lokaliseringsteknik är av allra största betydelse, men det understryks i programmet att en förutsättning för att man skall kunna utforma och leverera flerspråkigt och mångkulturellt innehåll av hög kvalitet är att dessa aspekter beaktas redan från början i processen. Därvid måste man ta hänsyn till de krav som ställs av de olika målgrupperna och marknaderna.

För det tredje: Genom eContent har man åstadkommit en katalysatoreffekt i samarbetet mellan ett stort antal marknadsaktörer för att få till stånd ett antal projekt som annars inte skulle ha realiserats med samma djup eller bredd¹³.

Den största bristen hos eContent var att man vände sig till en alltför stor målgrupp. Detta ledde till att fokuseringen blev bristfällig. Det blir således nödvändigt att välja bort några stödområden, t.ex. ”att minska finansieringsklyftan för innehållsföretag”, och att fokusera på ett begränsat antal innehållstyper. Kommissionen har redan börjat med att avhjälpa detta problem i samband med inrättandet av arbetsprogrammet 2003–2004 för eContent.

Syftet med nedanstående förslag är att skapa förutsättningar för ett mer allmänt tillträde till och utnyttjande av digitalt innehåll och, vid behov, skapa förutsättningar för större ekonomisk avkastning från nya innehållsbaserade tjänster. Avsikten är att öka investeringarna i

¹² KOM(2003) 591, antaget den 10 oktober 2003.

¹³ 42 % av organisationerna skulle ha genomfört projekten även utan EU-finansiering. De skulle dock ha genomförts med mer avgränsade mål och finanser, med färre partner och med längre tidsperspektiv. Nästan 20 % av de organisationer som skulle ha genomfört sina projekt skulle ha gjort detta utan internationellt samarbete.

utveckling, och att bredda utbudet av innehållsbaserade tjänster av god kvalitet, allt i syfte att underlätta spridning av kunskap och information.

5. Uppföljningsprogrammet – förslag till prioriteringar

5.1. Mål och inriktning

För att möta de utmaningar som vi står inför föreslås att man antar ett program för finansiellt stöd med följande övergripande syfte: *att göra digitalt innehåll i Europa mer tillgängligt, användbart och exploaterbart, i syfte att underlätta skapande och spridning av information och kunskap – inom områden av intresse för allmänheten – på unionsnivå*. Programmet kommer att bidra till Lissabon-strategin och kommer att stärka den europeiska konkurrenskraften i kunskapsekonomin. Programmet är inriktat på slutanvändaren – oberoende om det är vanliga medborgare, studenter, forskare eller företagsanvändare som vill vidga sina kunskaper, eller ”vidareutnyttjaren” som vill förädla och utnyttja digitala innehållsresurser för ekonomisk vinning. Det bör öka användarens valfrihet och hjälpa aktörerna att skörda de vinster som kunskapsberikat digitalt innehåll kan ge upphov till.

Dess övergripande tonvikt ligger på innehåll med *kvalitet* som kan användas för spridning av information och kunskap – inte bara *mer* innehåll. Användningen av metadata för att *förädla* själva innehållet anses vara ett viktigt element för att garantera att innehållet är interaktivt, kan vidareutnyttjas och är driftskompatibelt. Kunskapsförädling kommer att underlätta skapandet av dynamiskt innehåll som är skräddarsytt för särskilda ändamål (utbildning, kultur m.m.).

Ur ett samhälleligt perspektiv är programmet inriktat på områden där marknadskrafterna inte räcker till för att säkerställa att allmänheten och användarorganisationerna i unionen kan dra nytta av det innehållsutbud som blivit tillgängligt tack vare den senaste tekniken. Syftet är att främja en mer vittomfattande tillgång på användbart och driftskompatibelt högkvalitativt innehåll som kan användas för skapande av tjänster. Det omfattar områden av allmänintresse, exempelvis information från den offentliga sektorn, innehåll som kan användas för lärande, vetenskapligt och akademiskt innehåll och innehåll från kulturella institutioner.

Ur ett ekonomiskt perspektiv syftar programmet till att bidra till att det skapas förutsättningar för större ekonomiskt utbyte av innehållsbaserade tjänster. Särskild tonvikt kommer att läggas vid driftskompatibilitet hos geografiska data – ett särskilt akut problem eftersom insamlandet av geografiska data är teknikberoende (t.ex. via sensorer) och görs på regional nivå. Det kommer också att omfatta positionsbaserade (mobila) tjänster där geografiska data används, samt tjänster som bygger på en kombination av geografiska data och annan information.

5.2. Genomförande

Programmet har tre mål:

- *Göra det lättare att få tillgång till europeiskt digitalt innehåll*
- *Förbättra kvaliteten på digitalt innehåll genom att underlätta införandet av bästa praxis*
- *Stärka samarbetet och öka medvetenheten bland aktörer inom området digitalt innehåll*

Genom programmet skall man finansiera projekt som är avsedda att förbättra hjälpmedel, processer och tjänster som har samband med framställning av, tillgång till, användning av och distribution av digitalt innehåll. I de fall digitalt innehåll inbegriper personuppgifter bör

direktiven 95/46/EG och 2002/58/EG följas. Programmet kommer att underlätta följande: överföring av kunskap, erfarenheter och god praxis; samordning; korsbefruktnings mellan olika innehållssektorer, innehållsleverantörer och användare. För detta ändamål omfattar programmet användning av den bästa praxis som normalt sett tillämpas inom ramen för tematiskt (ämnesmässigt) sammankopplade insatser samt i tematiska nätverk, där en mångfald av aktörer samlas kring ett bestämt tekniskt och organisatoriskt mål.

Den dominerande principen i programmet är att maximera verkan på en grupp aktörer utöver deltagarna i programmet. En starkare fokusering på deltagarurval och fastställande av mål bör kunna bidra till detta.

Finansieringsramen för genomförandet av programmet föreslås vara 163 miljoner euro för en fyraårsperiod (2005–2008).

Programverksamheten kommer i synnerhet att stödja utvecklingen av Europaomfattande system (tjänster, informationsstruktur etc.) i syfte att underlätta upptäckt av och tillgång till digitalt innehåll i Europa, samt skapande av nya innehållsbaserade tjänster och deras organisatoriska underbyggnad. En rad experiment kommer att demonstrera hur semantiskt väldefinierade metadata kan förbättra användbarhet, möjligheter till vidareutnyttjande, sökbarhet och driftskompatibilitet för digitalt innehåll i flerspråkiga och mångkulturella miljöer. I de fall digitalt innehåll inbegriper personuppgifter bör den teknik som används garantera skyddet av privatlivet och om möjligt förbättra detta skydd. Åtgärderna kommer att vara inriktade på information från den offentliga sektorn, på geografiska data samt på innehåll inom områdena lärande och kultur.

Genom att främja organisatoriska ramar som underlättar tillgång till digitala resurser, och genom att visa hur man på bästa sätt kan använda teknik för exploatering av dessa resurser, kommer man att minska riskerna, såsom de uppfattas av organisationerna, och sålunda skapa en bättre investerings- och innovationsmiljö för digitalt innehåll.

Nya generationer av tekniska lösningar utformas för att ge större funktionalitet, bättre ekonomi, eller båda dessa egenskaper, för användarna. Företag som effektivt använder den senaste tekniken i produkt- och tjänsteutbudet kan få en avgörande konkurrensfördel jämfört med företag som förlitar sig till äldre teknik, särskilt i dagens globala ekonomi.

5.3. Samband med andra gemenskapsprogram

Det finns kopplingar till gemenskapens FoTU-program (Forskning och Teknisk Utveckling) – i synnerhet på områdena semantisk kunskapsteknik, teknikstött lärande och tillgång till det kulturella arvet – samt till en rad program som inte räknas till forskningsprogram. De senare omfattar programmet för utbyte av data mellan förvaltningar inom den offentliga sektorn (*Interchange of Data between Administrations*, IDA), som främjar driftskompatibilitet i fråga om innehållet i den information som utbyts inom och mellan förvaltningssektorer och med den privata sektorn. Med syfte att uppnå dessa mål har flera initiativ tagits inom områdena metadata och driftskompatibilitet för innehåll. Exempel på sådana initiativ är ett arbetsdokument, som utarbetats av berörda avdelningar inom kommissionen, om driftskompatibilitet¹⁴, och utvecklingen av den europeiska kompatibilitetsramen (*European Interoperability Framework*).

¹⁴ Arbetsdokument från ansvariga enheter inom kommissionen: ”Linking-up Europe: the importance of interoperability”, Bryssel den 3.7.2003, SEC (2003) 801.

Andra relevanta program, som inte har med forskning att göra, är bl.a. vissa gemenskapsprogram för kultur och utbildning (Media, Socrates-Minerva och Leonardo da Vinci samt det föreslagna *eLearning*-programmet) liksom andra initiativ för utveckling av kompatibla metadata-standarder.

De föreslagna insatserna bygger delvis på resultat från FoTU-programmen. För dessa insatser kommer man också att beakta de åtgärder som inletts inom andra program och initiativ, t.ex. avseende kvalitet inom e-lärande, i syfte att undvika dubbelarbete och åstadkomma största möjliga verkan. De kompletterar delvis insatser inom ramen för IDA. IDA behandlar frågan om driftskompatibilitet mellan förvaltningar, medan *eContentplus* tar sikte på information från den offentliga sektorn i syfte att möjliggöra kommersiellt vidareutnyttjande.

6. Slutsats

I Europa är det nu bäddat för en kraftfull exploatering av det digitala innehållets outnyttjade potential.

Det är kombinationen av dessa inslag – att på bästa sätt använda teknik för att ge tillgång till information och kunskap för alla, och att skapa bättre förutsättningar för Europa-omfattande investeringar från företagens sida – som kommer att tillförsäkra Europa en ledande plats i kunskapsekonomin.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

**om inrättandet av ett flerårigt gemenskapsprogram för att göra digitalt innehåll i
Europa mer tillgängligt, användbart och exploaterbart
(Text av betydelse för EES)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT
FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 157.3 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹⁵,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹⁶,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande¹⁷,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget¹⁸, och

av följande skäl:

- (1) Informationssamhällets utveckling och framväxten av bredband kommer att påverka livet för varje medborgare i Europeiska unionen genom att bland annat främja tillgången till kunskap och nya sätt att förvärva kunskap, och på så sätt öka efterfrågan på nytt innehåll samt nya tillämpningar och tjänster.
- (2) Internetanvändningen i gemenskapen är fortfarande under stark tillväxt. De möjligheter som Internet erbjuder bör utnyttjas i syfte att till varje privatperson och organisation i gemenskapen förmedla de sociala och ekonomiska fördelar som erhålls via gemensamt utnyttjad information och kunskap. I Europa är det nu bäddat för ett utnyttjande av det digitala innehållets outnyttjade potential.
- (3) I slutsatserna från Europeiska rådets möte Lissabon den 23–24 mars 2000 betonades att övergången till en digital, kunskapsbaserad ekonomi, som har vuxit fram tack vare nya varor och tjänster, kommer att bli en betydelsefull drivkraft för tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning. Vid detta tillfälle erkändes särskilt den roll som innehållsindustrin spelar när det gäller att skapa mervärde genom att utnyttja och inrätta nätverk för europeisk kulturell mångfald.

¹⁵ EGT C [...], [...], s. [...].

¹⁶ EGT C [...], [...], s. [...].

¹⁷ EGT C [...], [...], s. [...].

¹⁸ EGT C [...], [...], s. [...].

- (4) I handlingsplanen eEurope 2005¹⁹, där Lissabonstrategin utvecklas, efterlyses åtgärder för att främja framväxten av säkra tjänster och tillämpningar och säkert innehåll via bredbandsnät och därmed för att främja en miljö som är gynnsam för privata investeringar och för skapandet av nya arbetstillfällen, för att främja ökad produktivitet, för att modernisera de offentliga tjänsterna och för att ge alla möjlighet att delta i det globala informationssamhället.
- (5) Det finns i Europa en tydligt ökande efterfrågan på digitalt innehåll av god kvalitet, med balanserade tillträdes- och användarrättigheter. Efterfrågan kommer från en bred publik som kan vara vanliga medborgare, studenter, forskare eller företagsanvändare som vill öka sin kunskap, eller ”vidareutnyttjare” som vill exploatera digitala innehållsresurser för att skapa tjänster.
- (6) I eContent-programmet²⁰ (2001–2004) främjas utveckling och användning av europeiskt digitalt innehåll på Internet och den språkliga mångfalden på europeiska webbsidor i informationssamhället. I kommissionens meddelande²¹ om halvtidsutvärderingen av eContent-programmet bekräftas på nytt vikten av att agera på detta område.
- (7) Tekniska framsteg medför att det är möjligt att ge innehållet mervärde i form av inbäddad kunskap och att förbättra driftskompatibiliteten när det gäller tjänster, något som är av avgörande betydelse för tillgång till, användning av och distribution av digitalt innehåll. Detta är särskilt relevant för områden av allmänintresse såsom lärande och kultur, och mer generellt för information från den offentliga sektorn.
- (8) Ett regelverk håller på att utarbetas för att möta de utmaningar som hänger samman med digitalt innehåll i informationssamhället^{22 23 24}.
- (9) Olika praxis i olika medlemsstater fortsätter att utgöra tekniska hinder som hämmar vittomfattande tillgång, användning, vidareutnyttjande och exploatering av information från den offentliga sektorn i gemenskapen.
- (10) I de fall digitalt innehåll inbegriper personuppgifter bör direktiven 95/46/EG och 2002/58/EG följas, och den teknik som används bör garantera skyddet av privatlivet och om möjligt förbättra detta skydd.
- (11) Gemenskapsåtgärder som rör informationsinnehåll bör främja gemenskapens inslag av flerspråkighet och mångkultur.
- (12) De åtgärder som krävs för att genomföra detta beslut bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter²⁵.

¹⁹ KOM(2002) 263.

²⁰ EGT L 14, 18.1.2001, s. 32.

²¹ KOM(2003) 591.

²² KOM(2002) 207 – Förslag till direktiv om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn. Antaget av kommissionen den 5 juni 2002.

²³ Direktiv 2001/29/EG om upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället. Antaget den 22 juni 2001.

²⁴ Direktiv 96/9 av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser.

²⁵ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (13) Komplementaritet och synergieffekter med avseende på besläktade gemenskapsinitiativ och gemenskapsprogram bör säkerställas av kommissionen, i synnerhet vad gäller dem som har anknytning till utbildning och kultur och till den europeiska kompatibilitetsramen (*European Interoperability Framework*).
- (14) Genom detta beslut inrättas, för programmets hela löptid, en finansieringsram som skall tjäna som viktigaste referenspunkt för budgetmyndigheten, i den mening som avses i punkt 33 i det interinstitutionella avtalet av den 6 maj mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin och förbättring av budgetförfarandet.
- (15) Målen för de föreslagna åtgärderna kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna på grund av de berörda frågornas gränsöverskridande karaktär. Därför kan de på grund av åtgärdernas europeiska omfattning och effekter bättre uppnås på gemenskapsnivå, vilket gör att gemenskapen får vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går beslutet inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

[Syftet med programmet]

1. Genom detta beslut inrättas ett gemenskapsprogram för att göra digitalt innehåll i gemenskapen mer tillgängligt, användbart och exploaterbart, i syfte att underlätta skapande och spridning av information och kunskap – inom områden av intresse för allmänheten – på gemenskapsnivå.

Programmet skall benämnas *eContentplus*-programmet (nedan kallat ”programmet”)

2. För att uppnå programmets övergripande målsättning, som anges i punkt 1, skall följande handlingslinjer följas:

- *Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll.*
- *Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll.*
- *Stärka samarbetet och öka medvetenheten.*

Den verksamhet som skall genomföras inom ramen för dessa handlingslinjer fastläggs i bilaga I. Programmet skall genomföras i enlighet med bilaga II.

Artikel 2

[Deltagande]

1. Programmet skall vara öppet för deltagande av rättssubjekt som är etablerade i medlemsstaterna. Det skall också hållas öppet för deltagande av kandidatländer i enlighet med bilaterala avtal som skall ingås med dessa länder.

2. Programmet får öppnas för deltagande av rättssubjekt som är etablerade i EFTA-stater och som är avtalsslutande parter i EES-avtalet, i enlighet med bestämmelserna i det avtalet.

3. Programmet får öppnas för deltagande – utan finansiellt stöd av gemenskapen – av rättssubjekt som är etablerade i tredje land samt av internationella organisationer, där ett sådant deltagande på ett verkningsfullt sätt bidrar till genomförandet av programmet. Beslutet om att medge sådant deltagande skall antas i överensstämmelse med det förfarande som fastläggs i artikel 4.2.

Artikel 3

[Kommissionens behörighet]

1. Kommissionen skall vara ansvarig för genomförandet av programmet.
2. Kommissionen skall upprätta ett arbetsprogram på grundval av detta beslut.
3. Kommissionen skall handla i enlighet med det förfarande som avses i artikel 4.2 när det gäller
 - (a) antagande och ändringar av arbetsprogrammet,
 - (b) fastställande av kriterier för och innehåll i inbjudan att lämna förslag, i linje med de mål som anges i artikel 1,
 - (c) avvikelser från de regler som fastställs i bilaga II.
4. Kommissionen skall underrätta kommittén om hur arbetet med att genomföra programmet fortskrider.

Artikel 4

[Kommittéförfarande]

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté.
2. När hänvisning sker till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av artikel 8 i det beslutet. Den tid som avses i artikel 4.3 i beslut 1999/468/EG skall fastställas till tre månader.
3. Kommittén skall själv fastställa sin arbetsordning.

Artikel 5

[Övervakning och utvärdering]

1. För att säkerställa att gemenskapsstödet används effektivt skall kommissionen se till att de åtgärder som vidtas inom ramen för detta beslut blir föremål för förhandsbedömning, uppföljning samt efterföljande utvärdering.

2. Kommissionen skall övervaka genomförandet av projekt som bedrivs inom ramen för programmet. Efter projektens slutförande skall kommissionen utvärdera hur de har genomförts och vilken effekt de har haft, för att kunna avgöra om de ursprungligen fastställda målen har uppnåtts.

3. Senast i januari 2007 skall kommissionen framlägga en rapport – till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – med en utvärdering av genomförandet av de handlingslinjer som avses i artikel 1.2. Kommissionen skall lämna en slutlig utvärderingsrapport vid programmets slut.

Artikel 6

[Finansiella bestämmelser]

1. Programmet skall omfatta en period av fyra år från den 1 januari 2005.

2. Det finansiella referensbeloppet för programmets genomförande under den period som anges i punkt 1 skall vara 163 miljoner euro. De årliga anslagen skall beviljas av budgetmyndigheten inom budgetplanens ram. En preliminär fördelning av utgifterna presenteras i bilaga III.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA I

ÅTGÄRDER

1. INLEDNING

eContentplus-programmets huvudmål är att göra digitalt innehåll i Europa mer tillgängligt, användbart och exploaterbart. Därigenom skulle det bli lättare att skapa och sprida information och kunskap – inom områden som är av intresse för allmänheten – på unionsnivå.

Genom programmet skall bättre villkor skapas för tillgång till och hantering av digitalt innehåll och digitala tjänster i flerspråkiga och mångkulturella sammanhang. Det kommer att öka användarnas valfrihet och främja nya former för interaktion med kunskapsberikat digitalt innehåll, en egenskap som blir allt viktigare för att man skall kunna göra innehåll mer dynamiskt och skräddarsytt för särskilda områden (utbildning, kultur m.m.).

Genom programmet banas väg för en ram för digitalt innehåll av god kvalitet i Europa – ”det europeiska området för digitalt innehåll” – genom att man främjar utbyte av erfarenheter och bästa praxis samt korsbefruktnings mellan innehållssektorer, innehållsleverantörer och användare.

Åtgärderna är grupperade i tre handlingslinjer:

- Göra det lättare att få tillgång, använda och exploatera digitalt innehåll.
- Förbättra kvaliteten på digitalt innehåll och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll.
- Stärka samarbetet och öka medvetenheten.

2. HANDLINGSLINJER

2.1. Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll

Verksamheten inom den här handlingslinjen omfattar upprättande av nätverk och allianser mellan berörda parter och aktörer, något som uppmuntrar till skapande av nya tjänster.

Åtgärderna är inriktade på information från den offentliga sektorn, geografiska data samt innehåll inom områdena lärande och kultur.

Tyngdpunkten skall ligga på följande områden:

- Att i vidare kretsar främja ökad medvetenhet om den betydelse som information från den offentliga sektorn har liksom om dess kommersiella värde och de samhällsliga konsekvenserna av dess utnyttjande. Insatserna skall effektivisera den transnationella användningen och myndigheters och privata företags kommersiella utnyttjande av information från den offentliga sektorn. Målet är skapa informationsprodukter och informationstjänster med mervärde.
- Insatser via samarbetsforum på Europainivå för att främja mer omfattande användning av geografiska data av offentliga myndigheter, privata företag och allmänheten. Insatserna bör omfatta både tekniska och organisatoriska frågor, och dubbelarbete och otillräckligt

utvecklade geografiska datamängder bör undvikas. Vidare bör insatserna främja driftskompatibilitet över nationsgränserna, understödja samordning mellan kartproducerande myndigheter och stödja framväxten av nya Europaomfattande tjänster för mobila användare. Dessutom bör användning av öppna standarder främjas.

- Främja spridningen av öppna europeiska kunskapspooler med digitala objekt – såväl för utbildnings- och forskarsamfund som för enskilda personer. Insatserna skall bidra till inrättandet av transeuropeiska förmedlingstjänster för digitalt innehåll för lärande, med tillhörande affärskoncept. Genom insatserna bör man också främja användandet av öppna standarder och bildandet av omfattande användargrupper. Deras uppgift är att analysera och testa planmodeller för skedet före standardisering och för specifikationer. Målet är att introducera europeiska inslag av flerspråkighet och mångkultur i arbetet med att fastställa globala standarder för digitalt innehåll inom lärandet.
- Främja uppbyggnaden av en Europaomfattande informationsteknisk infrastruktur för tillgång till och användning av högkvalitativa europeiska digitala kulturella och vetenskapliga resurser. Det skall ske genom sammankoppling av virtuella bibliotek, gemensamma dataminnen etc. Insatserna bör omspanna samordnade tillvägagångssätt för digitalisering och uppbyggnad av databanker, bevarande av digitala objekt samt inventeringar av kulturella och vetenskapliga digitala resurser. Insatserna skall vidare förbättra tillgången till digitala kulturella och vetenskapliga värden genom välfungerande tillståndssystem och genom kollektiv klarering av rättigheter på förhand.

2.2. Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll

Här är avsikten med insatserna att göra det lättare att fastställa vad som är bästa praxis i fråga om metoder, rutiner och verksamhetsutövande och att sprida den i vid omfattning. Syftet är att uppnå bättre kvalitet, bättre ändamålsenlighet och större verkan **vid skapande, användning och distribution av digitalt innehåll**.

Bland insatserna ingår försök som skall demonstrera olika aspekter av digitalt innehåll inom ramen för existerande regelverk – sökbarhet, användbarhet, möjlighet till vidareutnyttjande och sammanställning samt kompatibilitet – samtidigt som man redan i ett tidigt skede av processen tillgodoser krav från olika målgrupper och marknader i en miljö som blir allt mer flerspråkig och mångkulturell. För detta ändamål kommer man att behöva gå längre än att enbart utnyttja tekniska lösningar för lokalisering.

Man skall utnyttja de fördelar som *förädling* eller *berikning* av digitalt innehåll med maskinläsbara data innebär (genom användning av semantiskt väldefinierade metadata baserade på tillämplig beskrivande terminologi, vokabulärer och ontologier).

Försöken skall utföras grupperade i temaområden. Insamling, spridning och sektorövergripande korsbefruktnings av utvunnen kunskap skall ingå som en integrerad del av försöken.

Målområdena för tillämpningen av resultaten är information från den offentliga sektorn, geografiska data, digitalt innehåll för lärande och kultur samt vetenskapligt och akademiskt digitalt innehåll.

2.3. Stärka samarbetet och öka medvetenheten

I denna handlingslinje ingår kompletterande åtgärder för lagstiftning om digitalt innehåll och åtgärder som främjar samarbete mellan aktörer och berörda parter i den offentliga sektorn. Här ingår också medvetandehöjande åtgärder bland berörda aktörer och gentemot potentiella användare (däribland konsumentorganisationer) av existerande och kommande produkter och tjänster. Syftet med åtgärderna är att främja utvecklingen av hjälpmedel för jämförande prestanda-analys (benchmarking), övervakning och analys samt konsekvensbedömning av programmet samt spridning av resultat. Möjligheter och problem som kan skönjas – t.ex. när det gäller förtroende, kvalitetsmärkning och immateriella rättigheter på utbildningsområdet – skall ringas in och analyseras, och eventuella förslag till lösningar kommer att läggas fram.

BILAGA II

GENOMFÖRANDE AV PROGRAMMET

- (1) Kommissionen kommer att genomföra programmet i enlighet med de tekniska specifikationer som anges i bilaga I.
- (2) Programmet skall genomföras i form av indirekta åtgärder. De omfattar följande:
 - (a) Insatser med kostnadsdelning
 - Projekt som skall ge ökad kunskap i syfte att förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster eller tillgodose de behov som finns inom gemenskapens politikområden. Bidraget från gemenskapen får som regel inte överstiga 50 % av kostnaden för respektive projekt. Offentliga myndigheter kan få ersättning med 100 % av sina extrakostnader.
 - Insatser för bästa praxis inom kunskapsspridning. De skall som regel genomföras grupperade efter teman och vara förbundna genom temanätverk. Gemenskapens bidrag till åtgärderna inom detta område skall begränsas till direkta kostnader som bedöms vara nödvändiga eller skäligen för att de konkreta målen för insatsen skall uppnås.
 - Temanätverk: För att underlätta samordning och kunskapsöverföring samlas en mängd olika aktörer kring en bestämd teknisk och organisatorisk målsättning. Temanätverken kan vara kopplade till insatser inom ”bästa praxis”. Bidrag skall beviljas för stödberättigande extrakostnader för samordning och genomförande av temanätverken. Gemenskapens bidrag kan täcka de stödberättigande extrakostnaderna.
 - (b) Kompletterande åtgärder
 - Kompletterande åtgärder skall bidra till genomförandet av programmet eller till förberedandet av framtida verksamhet. Åtgärder som syftar till kommersiellt utnyttjande av produkter, processer eller tjänster, marknadsföringsåtgärder och reklam är undantagna.
 - Undersökningar till stöd för programmet, däribland förberedelser för framtida åtgärder.
 - Informationsutbyte, konferenser, seminarier, workshopar eller andra möten samt ledning av temagrupperad verksamhet.
 - Spridning, information och annan kommunikativ verksamhet.
- (3) Urvalet av insatser med kostnadsdelning skall ske bland ansökningar som kommit in från ansökningsomgångar publicerade på kommissionens webbplats och i enlighet med gällande finansiella bestämmelser.

- (4) En ekonomisk plan skall bifogas ansökan om gemenskapsstöd, där så är tillämpligt. Den skall innehålla en förteckning över finansieringen av projekten, inklusive det ekonomiska stöd som söks från gemenskapen, och allt annat stöd som söks eller beviljats från annat håll.
- (5) Kompletterande åtgärder skall genomföras genom anbudsinfordran i enlighet med gällande finansiella bestämmelser.

BILAGA III

PRELIMINÄR FÖRDELNING AV UTGIFTERNA

1)	Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll	35–45 %
2)	Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll	50–60 %
3)	Stärka samarbetet och öka medvetenheten	6–10 %

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

Politikområde: INFSO 09

Verksamhet: Verksamhet 03 eEurope

Åtgärdens beteckning: Flerårigt gemenskapsprogram för att göra digitalt innehåll i Europa mer tillgängligt, användbart och exploaterbart (eContentplus) (2005–2008)

1. BERÖRDA BUDGE[TRUB]RIKER (NUMMER OCH BETECKNING)

Budgetrubriker: 09 03 02 och 09 01 04 02

2. ALLMÄNNA UPPGIFTER

2.1. Sammanlagda anslag för åtgärden (del B): milj. euro i åtagandebemyndiganden

163 milj. euro

2.2. Tillämpningsperiod:

1 januari 2005–31 december 2008

2.3. Flerårig total utgiftsberäkning:

a) Förfalloplan för åtagandebemyndiganden/betalningsbemyndiganden (finansiellt stöd)

09 03 02 Miljoner euro (*avrundat till tre decimaler*)

	2005	2006	2007	2008	Totalt
Åtagandebemyndiganden (ÅB)	26,600	27,500	44,500	61,400	160,000
Betalningsbemyndiganden (BB) ²⁶					
2005	9,000	-	-	-	9,000
2006	13,000	8,000	-	-	21,000
2007	4,600	16,000	16,000	-	36,600
2008		3,500	22,500	22,600	48,600
2009 och följande budgetår			6,000	38,800	44,800
Totalt	26,600	27,500	44,500	61,400	160,000

²⁶ För åren 2005, 2006 och 2007 skall de belopp som hänför sig till genomförandet av eContent-programmet (2001-2005) adderas till betalningsbemyndigandena.

b) Tekniskt och administrativt stöd och stödutgifter (*se punkt 6.1.2*)

09 01 04 02 Miljoner euro (*avrundat till tre decimaler*)

	2005	2006	2007	2008	Totalt
ÅB	0,900	0,600	0,800	0,700	3,000
BB					
2005	0,400	-	-	-	0,400
2006	0,500	0,300	-	-	0,800
2007		0,300	0,475	-	0,775
2008			0,325	0,450	0,775
2009 och följande budgetår				0,250	0,250
Totalt	0,900	0,600	0,800	0,700	3,000

09 03 02 + 09 01 04 02 – Miljoner euro (*avrundat till tre decimaler*)

Delsumma a+b	2005	2006	2007	2008	Totalt
ÅB	27,500	28,100	45,300	62,100	163,000
BB					
2005	9,400	-	-	-	9,400
2006	13,500	8,300	-	-	21,800
2007	4,600	16,300	16,475	-	37,375
2008		3,500	22,825	23,050	49,375
2009 och följande budgetår			6,000	39,050	45,050
Totalt	27,500	28,100	45,300	62,100	163,000

c) Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter och övriga administrativa utgifter (*se punkterna 7.2 och 7.3*)

Miljoner euro (*avrundat till tre decimaler*)

	2005	2006	2007	2008	Totalt
ÅÅ/BB	1,982	1,982	1,982	1,982	7,928

Totalt a+b+c	2005	2006	2007	2008	2009 och följande budgetår	Totalt
ÅB	29,482	30,082	47,282	64,082		170,928
BB	11,382	23,782	39,357	51,357	45,050	170,928

2.4. Förenlighet med den ekonomiska planeringen och budgetplanen

- X Förslaget är förenligt med gällande ekonomisk planering.
- ☐ Förslaget kräver omfördelningar under den berörda rubriken i budgetplanen,
- ☐ i nödvändiga fall med stöd av bestämmelserna i det interinstitutionella avtalet.

Enligt den aktuella ekonomiska planeringen, som bygger på en extrapolering av eContent-programmet, räknar man med 27,6 milj. euro för 2005 och 28,5 milj. euro för 2006.

Det föreslagna programmet utgör bara delvis en fortsättning av det närmast föregående programmet som handlade om information från den offentliga sektorn. I förslaget betonas nu även användningen av geografisk information för transnationella (t.ex. mobila) tjänster. Vissa delar av verksamheten har strukits (åtgärder med direkt anknytning till marknaden) eller fortsätter enligt en annan arbetsmodell (åtgärder som är speciellt avsedda att främja flerspråkigt innehåll). Även flerspråkighetens aspekter i fråga om innehåll på kultur- och utbildningsområdena betonas nu. Det gäller också vetenskapligt och akademiskt innehåll.

Dessa ändringar har gjorts med hänsyn till politiska prioriteringar (som de beskrivs i samband med eEurope) och tekniska framsteg. I programmet tas hänsyn till att utbyggnaden av bredbandsinfrastruktur och 3G-mobilnät i avgörande grad beror på tillgängligheten av innehåll som tillgodoser användarnas behov.

Jämfört med det föregående programmet – och utöver ett begränsat antal demonstrationsprojekt inom starkt fokuserade områden – föreslås en anpassad arbetsmodell. Den går ut på användning av temanätverk med experimenterande verksamhet inom området bästa praxis. Det skulle ge möjlighet att integrera resurser och kunskap bättre, genom att antalet projekt blir mindre och multiplikatoreffekten ökar, och på så sätt skulle man kunna maximera effekten av programmet.

- Inom handlingslinjen *"Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll"* garanteras kontinuitet med det föregående programmet när det gäller information från den offentliga sektorn. Det bedöms vara nödvändigt med en rad ytterligare insatser inriktade på sådana delar av produktion, distribution och användning av digitalt innehåll inom utbildning och kultur som inte täcks av andra åtgärder från gemenskapens sida, till vilka även eContent-programmet hör.
- En ny grupp av insatser har introducerats inom handlingslinjen *"Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll"*. Dessa insatser, som bygger på experimenterande verksamhet, kommer att främja förädlingen (berikningen) av digitalt innehåll genom att man sprider användningen av kunskapsbaserad teknik för

skapande, användning och distribution av innehåll. Handlingslinjerna är inriktade på bestämda målområden, och bland dessa betonas särskilt undervisning och kultur.

Dessa insatser (och motsvarande målgrupper) kommer att byggas upp successivt. De kommer att nå full omfattning under 2007 och 2008.

Ovanstående innebär att man i den ekonomiska planeringen måste ta hänsyn till följande:

- 1) Kontinuitet i förhållande till nuvarande insatser med successiv uppbyggnad av målgrupper.
- 2) Nya åtgärder införs gradvis i syfte att generera kritisk massa i ett tidigt skede, med storskaligt införande från 2007 och 2008.
- 3) Tidigare erfarenheter från liknande program, som visar att deltagande av nya medlemsstater intensifieras med tiden så att fullt deltagande uppnås i senare skeden av programmet. Därför behövs det en mer omfattande strategi för uppbyggnad av målgrupper, särskilt i program som har att göra med innehåll där de nya språken och kulturerna kommer att spela en märkbar roll.

Av ovannämnda skäl kommer budgetanslagen att ökas successivt fram till dess att full omfattning har uppnåtts från och med 2007. Ökningen 2006/2007 dämpas dock av det faktum att den första ansökningsomgången kommer att anordnas sent på våren 2005. Den kommer då att omfatta 2005 samt en stor del av 2006 års budget.

2.5. Påverkan på inkomsterna:

- X Inkomsterna påverkas inte (gäller tekniska aspekter på genomförandet av en åtgärd)

3. BUDGETTEKNISKA UPPGIFTER

Typ av utgifter		Nya	Deltagande av EFTA	Deltagande av kandidatländer	Rubrik i budgetplanen
Icke oblig. utgifter.	Diff. ansl.	Nej	Ja	Ja	Nr 3

4. RÄTTSLIG GRUND

Artikel 157.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Europaparlamentets och rådets beslut nr .../.../EG om antagande av ett flerårigt gemenskapsprogram (2005–2008) för att göra digitalt innehåll i Europa mer tillgängligt, användbart och exploaterbart (*eContentplus*)

5. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN OCH SKÄL FÖR ÅTGÄRDEN

5.1. Behovet av gemenskapsåtgärder

5.1.1. Mål för åtgärden

Det föreslagna programmet har som övergripande mål *att göra digitalt innehåll i Europa mer tillgängligt, användbart och exploaterbart, i syfte att underlätta skapande och spridning av information och kunskap – inom områden av intresse för allmänheten – på unionsnivå.*

Förslaget till *eContentplus*-programmet har tre konkreta mål:

- Att göra det lättare att få tillgång till europeiskt digitalt.
- Att förbättra kvaliteten på digitalt innehåll genom att underlätta införandet av bästa praxis.
- Att stärka samarbetet och öka medvetenheten.

5.1.2. Åtgärder som vidtagits till följd av en förhandsbedömning

Förhandsbedömningen omfattar ett stort urval av olika åtgärder som har genomförts under de senaste åren.

Förslaget bygger dels på kommissionens meddelande²⁷ till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om halvtidsutvärderingen av *eContent*-programmet, dels på resultaten från andra särskilda samråd. Av dessa samråd framgår det klart och tydligt att ämnet anses vara i högsta grad relevant för ett antal aktörer inom näringsliv och samhälle, och att hinder som fortfarande finns kvar inom ett antal områden gör att offentliga insatser på gemenskapsnivå är önskvärda.

Vid utarbetandet av detta förslag har man tagit hänsyn till diskussioner där de enheter inom kommissionen som är ansvariga för relevanta åtgärder har deltagit (t.ex. Inre marknaden, Utbildning och kultur, Näringsliv och Eurostat).

Att få till stånd ett omfattande och effektivt utnyttjande av digitalt innehåll ses som ett viktigt bidrag i arbetet med att uppnå målen för *eEurope*. Uppbyggnaden av bredbandsförbindelser, som medger ständig uppkoppling med höga överföringshastigheter, börjar nu stimulera efterfrågan på digitalt online-innehåll. En framgångsrik uppbyggnad av bredbandig Internet-tillgång är dock starkt beroende av tillgången på passande digitalt innehåll. Utvecklingstakten när det gäller införandet av avancerade tjänster för mobila användare (3G och framåt) är också beroende av att det finns tillgång till en stor mångfald av digitalt innehåll och av att detta innehåll är åtkomligt.

Vidare har man beaktat den pågående utvecklingen och utvecklingen på senare tid inom kunskaps- och innehållsteknik. Sådan utveckling gör det möjligt att göra digitalt innehåll mer tillgängligt och att i hög grad förenkla sammanställningen av sådant innehåll och göra det lättare att vidareutnyttja det i produkter och tjänster.

²⁷ KOM(2003) 591 slutlig, antaget av kommissionen den 10.10.2003.

Parallellt med denna utveckling har ny lagstiftning antagits i unionen. Exempel på sådan lagstiftning är direktivet om information från den offentliga sektorn²⁸ och direktivet om upphovsrätt,²⁹ som för närvarande håller på att införlivas med nationell lagstiftning. Syftet med båda dessa direktiv är att främja en inre marknad för produkter och tjänster som bygger på digitalt innehåll.

Denna utveckling förväntas ge vinster – genom tillämpningar som bygger på digitalt innehåll – i form av ökad produktivitet och innovation samt bättre informationsprodukter och informationstjänster med en positiv inverkan på innehåll, tillämpningar och tjänster med anknytning till *eGovernment*, *eHealth*, *eBusiness* och *eLearning* i enlighet med föreslagna satsningar i *eEurope 2005*. Dessa vinster är inte bara ekonomiska; de kommer också att komma samhället till nytta.

I *eContentplus* utpekas områden av intresse för allmänheten i Europa där marknadskrafterna misslyckas med att främja ändamålsenliga investeringar. Programmet syftar till att skapa förutsättningar för ett mer allmänt tillträde till och utnyttjande av digitalt innehåll och, vid behov, skapa förutsättningar för större ekonomiskt utbyte av tjänster som bygger på tillgång till och vidareutnyttjande av digitalt innehåll.

Ett faktum som ökar programmets relevans är att det endast finns ett fåtal nationella program som är direkt jämförbara med *eContentplus* i fråga om omfattning och ansvarområden. I de flesta länder är digitalt innehåll en del av en mer omfattande IKT-strategi – det omfattas alltså inte av en särskild strategi eller ett särskilt program. De föreslagna åtgärderna kommer därför att utgöra ett komplement till, och ett stöd för, åtgärder som vidtas på det nationella och regionala planet.

Av ovanstående kan man dra två slutsatser:

- Det finns ett brett samförstånd om att **den europeiska dimensionen ger ett mervärde** genom att innehållsbaserade kvalitetstjänster som underlättar spridning av information och kunskap på unionsnivå – i samhället och i näringslivet, inom utbildning och forskning – görs tillgängliga, allmänt åtkomliga och användbara.
- Det finns ett brett samförstånd om möjligheten att som en uppföljning inrätta ett utvidgat **gemenskapsprogram** där vederbörlig uppmärksamhet ägnas åt resultaten av *eContent*-programmet, åt utvecklingen i fråga om teknik, marknader och lagstiftning samt åt ytterligare förändringar, i fråga om inriktning, som troligen kommer att inträffa, samtidigt som programmet omfattar en rad egenskaper som skärper fokuseringen och koncentrerar insatsen utan att den blir mindre relevant för målgruppen. På grundval av ovanstående, och med beaktande av erfarenheterna från andra gemenskapsprogram, har kommissionens enheter utarbetat en rapport med en förhandsutvärdering baserad på riktlinjerna för förhandsutvärdering (offentliggjord av GD Budget i december 2001).

Innehållet i denna rapport har i sin helhet inarbetats i motiveringen till detta förslag och i finansieringsöversikten.

5.1.3. Åtgärder som vidtagits som följd av en efterhandsutvärdering

Erfarenheterna från tidigare verksamhet kan delas upp på två områden:

²⁸ Direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003.

²⁹ 2001/29/EG, antaget den 22 juni 2001.

- (a) Erfarenheter av programmets utformning.
- (b) Erfarenheter av programmets administration.

Halvtidsutvärderingen av *eContent*-programmet utmynnade i tre viktiga konstateranden³⁰:

- (1) Programmets interventionslogik är väl uppbyggd, och målområdena lämpar sig för ingripanden från gemenskapens sida.
- (2) Programmet skall ha väl avgränsade insatser och mål så att gemenskapens bidrag åstadkommer största möjliga hävstångseffekt.
- (3) Flerspråkighet och lokalisering bör vara integrerade i projekten och inte bara ingå i en viss bestämd handlingslinje.

Interventionslogiken från *eContent* skall bibehållas men anpassas till regelverkets utveckling, teknikens framsteg och ändrade marknadsförhållanden. Flerspråkighet och lokalisering av innehåll har blivit övergripande funktioner som skall finnas med i alla projekt och åtgärder som får bidrag.

Huvudprincipen i programmet är att åstadkomma största möjliga verkan på andra aktörer än dem som deltar i programmet. En starkare fokusering när det gäller deltagarurval och fastställande av mål bör kunna bidra till detta. Detta borde också vara motiverat med tanke på att den digitala innehållsindustrin nu är mognare än då det ursprungliga *eContent*-programmet utarbetades.

5.2. Planerad verksamhet och villkor för finansiering via budgeten

Åtgärderna är grupperade i tre handlingslinjer:

- (1) Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll.
- (2) Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll.
- (3) Stärka samarbetet och öka medvetenheten.

Dessa handlingslinjer täcker väl avgränsade målområden. Programmet är inriktat på *kvalitetsinnehåll* vars funktion är att sprida information och kunskap, och inte *enbart öka* mängden tillgängligt innehåll. Kvaliteten på innehållet höjs genom en process som kan kallas *förädling* eller *berikning*. Det innebär att innehållet knyts till systematiserade och ändamålsenliga beskrivningar³¹. För detta arbete krävs hel- eller halvautomatiska hjälpmedel för kostnadseffektivt skapande och underhåll av metadata och ontologier. Sådana hjälpmedel kommer också att bli verklighet som ett resultat av gemenskapens forskningsprogram³².

³⁰ KOM(2003) 591.

³¹ En sådan beskrivning, eller metadata ("data som beskriver data"), kan omfatta många slag av kunskap och information, t.ex. bakgrund, sammanhang, innehållstyp, dataformat, språk, användarrättigheter och upphovsrätt. Förädling och berikning av innehåll kan bidra till att lösa problem som rör sökbarhet, möjlighet att sammanställa information, möjlighet till vidareutnyttjande, autentisering (äkthetsbevisning), flerspråkighet och dataskydd samt digitala rättigheter som sträcker sig över distribuerade samlingar av innehåll.

³² Här skall hänvisningar till femte och sjätte ramprogrammen infogas.

Programmet kommer att finansiera projekt som är utformade för att förbättra metoder, hjälpmedel, processer och tjänster för utformning av, utveckling av, tillgång till och spridning av digitalt innehåll. Programmet skall underlätta följande: överföring av kunskap, erfarenheter och god praxis; samordning; korsbefruktnings mellan olika innehållssektorer, innehållsleverantörer och användare. För detta ändamål omfattar programmet användning av den bästa praxis som normalt sett tillämpas inom tematiskt (ämnesmässigt) sammankopplade insatser samt i tematiska nätverk, där en mångfald av aktörer samlas kring ett bestämt tekniskt och organisatoriskt mål.

5.3. Genomförandebestämmelser

De förfaranden för genomförandet som anges i förslaget överensstämmer i det stora hela med gemenskapens sedvanliga modell för bidrag och medfinansiering som baseras på en detaljerad bidragsansökan. Det kommer också att finnas inslag som gemenskapen finansierar fullt ut. Det gäller t.ex. kompletterande åtgärder som kommer att bidra till genomförandet av programmet, eller förberedelser av kommande verksamhet.

Programmet skall ledas centralt av kommissionen. Anslaget är avsett att täcka kostnader för utredningar, expertmöten, informationsverksamhet, konferenser och publikationer som har direkt anknytning till programmet. Dessutom skall anslaget täcka alla övriga kostnader för tekniskt och administrativt stöd som inte sorterar under offentliga myndigheter.

6. BUDGETKONSEKVENSER

6.1. Totala budgetkonsekvenser – (för hela programperioden)

6.1.1. Finansiellt stöd

Åtagandebemyndiganden, miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Fördelning	2005	2006	2007	2008	Totalt
Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll	14,000	11,000	17,000	21,000	63,000
Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll	10,800	14,500	24,000	36,200	85,500
Stärka samarbetet och öka medvetenheten	1,800	2,000	3,500	4,200	11,500
TOTALT	26,600	27,500	44,500	61,400	160,000

Uppdelningen mellan de tre handlingslinjerna är preliminär och baseras på medelvärdena av den uppdelning som anges i bilaga III till utkastet till rådets beslut.

6.1.2. Tekniskt och administrativt stöd, stödutgifter och IT-utgifter

Åtagandebemyndiganden, miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	2005	2006	2007	2008	Totalt
Tekniskt och administrativt stöd (webbplats, redigeringsarbete, projektutvärdering etc.)	0,750	0,475	0,675	0,600	2,500
Informationsverksamhet, publikationer, kommunikativ verksamhet	0,150	0,125	0,125	0,100	0,500
TOTALT	0,900	0,600	0,800	0,700	3,000

Kostnader för möten debiteras 09 01 02.

6.2. Kostnadsberäkning per åtgärd (för hela programtiden)

Åtagandebemyndiganden, miljoner euro (*avrundat till tre decimaler*)

Breakdown	Typ av resultat (projekt, data)	Antal dylika resultat under fyra år	Genomsnittlig kostnad per uppnått resultat	Kostnader totalt (för fyra år)
Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll	Information från den offentliga sektorn	6	2,000	12,000
	Geografisk information	5	3,100	15,500
	Europeiska kunskapspooler	5	4,100	20,500
	Tillgång till källor inom kultur och vetenskap	5	3,000	15,000
	Totalt	21		63,000
Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll	Bästa praxis	4	8,000	32,000
	Temanätverk	5	5,300	26,500
	Projekt	9	3,000	27,000
	Totalt	18		85,500
Stärka samarbetet och öka medvetenheten	Kompletterande åtgärder	8	0,800	6,400
	Utbyte av information; studier	8	0,500	4,000
	Konferenser och workshopar	2	0,300	0,600
	Programutvärdering	2	0,250	0,500
	Totalt	20		11,500
Kostnad totalt				160,000

* Genomsnittligt antal resultat per år

Det planerade antalet resultat har beräknats baserat på nedanstående uppdelning av programbudgeten:

- Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll: 35–45 %.
- Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll: 50–60 %.
- Stärka samarbetet och öka medvetenheten: 6–10 %.

7. EFFEKTER PÅ PERSONALRESURSER OCH ADMINISTRATIVA UTGIFTER

7.1. Personalbehov för åtgärden

Typ av tjänster		Personal som krävs för att förvalta åtgärden (befintliga plus ev. ytterligare personalresurser)		Totalt	Beskrivning av de arbetsuppgifter som den planerade åtgärden för med sig
		Fast anställda	Tillfälligt anställda		
Fast anställda eller tillfälligt anställda	A	9		9	Programförvaltning (ansökningsomgångar, arbetsprogram, kommissionsförfaranden, projektledning, kostnadskontroll)
	B	3		3	
	C	3		3	
Övriga personalresurser			2 nationella experter (END) ³³	2	Tekniskt bistånd till projekt
Totalt		15	2	17	

Inga extra personalresurser utöver dem som finns på direktoratet är inplanerade.

7.2. Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov

Typ av personalresurser	Belopp i euro	Beräkningsmetod
Fast anställda	1 620 000	15 x 108 000
Tillfälligt anställda	86 000 (se fotnot)	2 x 43 000
Övriga personalresurser		
Totalt	1 706 000	

Beloppen avser totala utgifter för tolv månader.

³³ Förväntat bidrag från EFTA i form av personalresurser.

7.3. Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden

Budgetrubrik (nummer och beteckning)	Belopp i euro	Beräkningsmetod (kostnad/år)
Totalt 09 01 02		
Tjänsteresor	56 000	80 tjänsteresor inom EU x 700 euro
Konferenser	100 000	Konferenser – per år
Kommittéer vars hörande är obligatoriskt	60 000	3 möten x 1 deltagare x 25 medlemsstater x 800 euro
Kommittéer vars hörande ej är obligatoriskt	60 000	3 möten med berörda parter och aktörer (20 deltagare x 1 000 euro/möte)
Informationssystem (A-5001/A-4300)	–	–
Övriga utgifter – del A (ange vilka)	–	–
Totalt	276 000	

Beloppen avser totala utgifter för tolv månader.

Behovet av personal- och förvaltningsresurser skall täckas med de anslag som vid det årliga budgetanslagsförfarandet tilldelats det generaldirektorat som administrerar programmet.

8. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

8.1. Metod för uppföljning

Genomförandet av programmet, där övervakningen ingår som en del, skall skötas av tjänstemän från kommissionen. Den löpande övervakningen av programmen skall baseras på de uppgifter som erhålls direkt från stödmottagarna. Dessa skall lämna in delrapporter och en slutrapport om verksamheten, liksom ekonomiska delredovisningar och slutredovisningar. I rapporterna skall ingå prestandaindikatorer som fastställts vid urvalsförfarandet.

För att garantera kvaliteten på programmets genomförande skall projektplatserna besökas med jämna mellanrum. Deltagarna i programmet skall också med jämna mellanrum rapportera tillbaka om verksamheten.

I alla projekt och insatser skall det finnas en ”inbyggd” utvärderingsprocess, eller alternativt en bestämmelse om att externa experter eller interna enheter skall göra bedömningar. Vidare skall det finnas prestandaindikatorer och riktlinjer för uppföljning.

För punktinsatser som seminarier och konferenser skall övervakning ske på plats. Grundliga externa utvärderingar kommer att genomföras på basis av stickprov och/eller riskfaktorer.

8.2. Planerad form och tidsplan för utvärderingar

En mellanliggande utvärdering skall genomföras under det andra året av programmet. En efterhandsutvärdering med inriktning på resultatet och effekten av respektive insats skall genomföras i slutet av programmet.

Följande indikatorer har fastställts för utvärderingen:

Allmänna mål	Indikatorer
□ <i>Att göra digitalt innehåll i Europa mer tillgängligt, användbart och exploaterbart, i syfte att underlätta skapande och spridning av information och kunskap – inom områden av intresse för allmänheten – på unionsnivå</i>	- Kvantitativa och kvalitativa data om insatser, rapporter och andra resultat av insatserna - Kvantitativa och kvalitativa data om deltagarnas uppfattning om resultaten och effekterna av programmet
Handlingslinjer	Indikatorer
1. Göra det lättare att få tillgång till, använda och exploatera digitalt innehåll	Kvantitativa och kvalitativa data om upprättande av nätverk och allianser mellan berörda parter och branschaktörer samt skapande av nya tjänster för tillgång till information från den offentliga sektorn, geografiska data, digitalt lärande och kulturinnehåll.
2. Förbättra kvaliteten och underlätta införandet av bästa praxis i fråga om digitalt innehåll	Antal och omfattning av bästa praxis avseende arbetsmetoder, förfaranden och processer som syftar till att uppnå högre kvalitet, bättre verkan och högre effektivitet i skapande, användning och distribution av digitalt innehåll för tillgång till information från den offentliga sektorn, geografiska data, lärande och kultur. Antal och omfattning av försök för att demonstrera sökbarhet, användbarhet, möjlighet till vidareutnyttjande och sammanställning samt kompatibilitet i fråga om digitalt innehåll i flerspråkiga och mångkulturella sammanhang när det gäller tillgång till information från den offentliga sektorn, geografiska data, lärande och kultur.
3. Stärka samarbetet och öka medvetenheten	Räckvidden hos verksamhet för att öka medvetenheten, jämförande prestanda-analys (<i>benchmarking</i>), övervaknings- och analysverktyg samt spridning av resultat.

9. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

I besluten om finansiering och i avtalen mellan kommissionen och stödmottagarna föreskrivs att kommissionen och revisionsrätten skall genomföra kontroller på plats hos dem som mottagit gemenskapsbidrag. Kommissionen och revisionsrätten har vidare – inom loppet av fem år sedan avtalet löpt ut – rätt att kräva in underlag för alla kostnader som uppkommit inom ramen för sådana avtal, överenskommelser och rättsligt bindande åtaganden. Revisioner på plats skall genomföras när så anses vara påkallat.

Stödmottagarna är skyldiga att lämna in rapporter och ekonomiska redovisningar. Rapporterna och redovisningarna granskas i fråga om vad kostnaderna avser och huruvida de är stödberättigande med hänsyn till ändamålet med gemenskapens bidrag och med beaktande av avtalsenliga skyldigheter och principerna om sparsamhet och sund ekonomisk förvaltning.

Till de finansiella överenskommelserna bifogas information av administrativ och finansiell karaktär. Där anges vilka slags utgifter som är stödberättigande inom ramen för överenskommelserna. Vid behov skall gemenskapens täckande av vissa utgifter begränsas till faktiska utgiftsposter som kan fastställas och verifieras i stödmottagarens bokföringssystem. På så sätt underlättas kontrollen och revisionen – och bedömningen vid urvalet – av projekt som får bidrag.

I fråga om upphandling får kommissionen – i enlighet med artiklarna 93–96 i budgetförordningen – besluta om administrativa och ekonomiska påföljder för sökande eller anbudsgivare för vilka något av de fastställda fallen för uteslutning gäller.